

[1] KİM KİMİN NE YAPMASINI İSTER?

Can - Hayatta herkes birilerinden bir şeyler yapmasını ister. Birinci olarak istekler ailede başlar. Ailemiz bizim, yani çocuklarımızın iyiliği için çok şeyler isterler. Örneğin biz henüz çocukken sağlığımıza dikkat etmemizi isterler. Eğer biz hasta olursak, anne babalarımız çok mutsuz olur ve bu bizim suçumuzsa, biraz da bize kızarlar.

Sibel - Biz de başka insanlardan bir şeyler istiyoruz, değil mi?
Mesela sen politikacılardan ne istiyorsun?

Can - Evet, politikacılar! Politikacılar seçimlerden önceki propa-

ganda dönemlerinde çok şeyler vaadeder ve insanlar seçimden sonra politikacılardan bu vaadlerini yerine getirmelerini isterler.

Sibel - Sen?

Can - Ben mi? Ben sadece vaadlerinin bazılarını yapmalarını istiyorum. Bazılarını, çünkü hepsini yapamazlar bence.

Sibel - İnsanlar her zaman birilerinden bir şeyler isterler. Bazen kendileri için, bazen onların iyiliği için, ama onlar bazen bunu anlamaz. Nasreddin Hoca'nın bir fıkrası var, sana anlatayım!

Can - Anlat! Ben Nasreddin Hoca'nın fıkralarını çok severim. Kesinlikle her fıkrasında hayatla ilgili bir ders vardır.

Sibel - Doğru, haklısın. Fıkra şöyle: Nasreddin Hoca bir gün köydeki evine gitmiş, çünkü şehirdeki gürültüden, kalabalıktan sıkılmış ve köyde temiz hava alıp biraz doğa seslerini dinleyerek dinlenmek istemiş. Neyse! Köyde ikinci günüymüş, evden çıkıp bahçelerde gezmek istemiş. Bahçede gezerken bahçelerin kenarındaki ırmaktan bir ses duymuş. Sesin sahibi "İmdat! Beni kurtarın!" diye bağırmış. Hoca koşarak yardım etmek için ırmağa gitmiş. Bir komşusu suya düşmüş. Yüzme bilmeyen bu komşusu boğuluyormuş. Hemen elini uzatmış ve "Ver

elini, ver elini!” demiş, ama adam elini vermemiş. Birkaç defa daha “Ver elini, ver elini!” demiş, ama adam elini vermiyormuş. Sonunda Hoca bir şey hatırlamış: Bu komşusu çok cimri bir adammış ve bugüne kadar asla hiç kimseye bir şey vermemiş. O sadece bir şey almayı seven bir adammış, başkalarına en küçük bir şey vermekten hoşlanmıyormuş. O zaman Hoca ona “Al elimi, al elimi!” demiş. Adam hemen Hoca’nın elini tutmuş ve Hoca da onu ırmaktan çekip kurtarmış.

Can - Güzel bir fikra.

Sibel - Demek ki, bazen insanlar başka kişilerin iyiliği için onlardan bir şeyler istiyorlar.

Can - Tabii! Meselâ, kardeşimin öğretmeni öğrencilerine bir matematik testi verip evde bunu çözmelerini istemiş. Tabii ki, çocukların matematik dersinde başarılı olmalarını istiyor. Ama test biraz zordu, elli soru vardı, çocuk on tane soruyu yapamadı, benden yardım etmemi istedi. Bu on soru gerçekten çok zordu, ben de çözemedim, pazar-tesi günü öğretmenine sormasını söyledim.

Sibel - Biz de geçen ay kardeşimle diş doktoruna gidip dişlerimizi kontrol ettirdik. Benim ve kardeşimin dişleri çok iyi. Doktor da “Dişleriniz iyi.” dedi. Ama bize dişlerimi-

zin sağlığının bozulmaması için yeni bir diş macunu kullanmamızı tavsiye etti. Ona göre bu yeni diş macunu çok daha iyiymiş, dişleri daha çok koruyormuş.

Can - Doğrudur. Bilim insanları her geçen gün yeni bir şey buluyorlar. İnsanlara yeni yeni buluşlar sunuyorlar. İnsanların daha iyi, daha rahat yaşamalarını istiyorlar. Bunun için çalışıyorlar.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- Ailelerimiz bizden ne yapmamızı ister?

2- Can niçin politikacıların bütün vaatlerini yapmalarını beklemiyor?

3- Hoca'nın komşusu neden elini Hoca'ya vermemiş?

4- Doktor onlara niçin yeni bir diş macunu tavsiye etti?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

5- Politikacılar propaganda döneminde çok az şey vaadeder. ()

6- Hoca şehirden sıkılıp dinlenmek için köye gitmiş. ()

7- Hoca'nın fıkraları bizi sadece güldürür. ()

8- Bilim adamları onlar için bir şeyler yapmamızı ister. ()

9- Zamanımızda çok yeni bilimsel buluşlar yapılıyor. ()

[2] KİM HAKKINDA NE DÜŞÜNÜRÜZ?

Handan - Geçen hafta bir adama çok kızdım. Bazı insanlar çok kaba, dünya sadece onların sanıyorlar.

Erkan - Benim güzel arkadaşım yine neye kızdı? Söyle bakalım, bu kötü adam ne yaptı?

Handan - Lütfen! Ben hiç kimseye kötü demem! Sadece bazı insanlar egoist, saygısız ve üstelik bunu bilmiyorlar.

Savaş - Seni kızdıran bu kişi ne yaptı, neden bu kadar kızdın?

Handan - Şimdi! Ben geçen hafta cuma günü sabah otobüs durağına gittim, otobüs durağına gelen otobüsün kapısı

açıldı, ben otobüse binmek için bir adım attım, bir kişi benim önüme geçip otobüse atladı, sonra ben bindim.

Erkan - Eee?

Handan - Eee, ne?

Savaş - Yani sonra ne oldu?

Handan - Önüme geçip otobüse binen adama “Ne yapıyorsunuz?” diye sordum. Adam bana “Ne yaptım ki?” diye sordu. Ben adama “Önüme geçip otobüse bindiniz, böyle şey olur mu?” dedim. Adam bana pişkin pişkin “Ama bayan, çok yavaşsınız, sizi mi bekleyeceğim?” dedi.

Erkan - Haklısın. Hem kaba davranan, hem de böyle konuşan bir kişiye herkes kızar.

Savaş - Ben de kalabalık yerlerde bağırarak konuşanları hiç sevmiyorum. Sanki sohbetlerini başka kişilerin dinlemesini istiyorlar.

Erkan - Bence bu tip kişiler çevrelerindeki insanların ilgisini çekmek isteyen insanlar.

Handan - Ben yalan söyleyenlerden de hiç hoşlanmıyorum. Eğer bir arkadaşım yalan söylerse, onunla arkadaşlığımı keserim.

Erkan - Sen de çok sertsin, Handan! İnsanlar bazen beyaz yalan söylerler. Ben daha çok küçük menfaatleri için yalan

söyleyen insanlara kızarım.

Savaş - Beyaz yalan mı? O ne demek? Yalanın beyazı, siyahı, sarısı mı olur? Yalan yalandır!

Erkan - Öyle deme Savaş! Sen de mutlaka beyaz yalan söylüyorsun, bence.

Savaş - Ben hayatta yalan söylemem.

Erkan - Emin misin? Meselâ, eşin kuaförden geldikten sonra sana “Hayatım, saçlarım nasıl oldu, güzel mi?” derse, ama sence hiç güzel değilse, sen bunu ona söyler misin?

Savaş - Yok yahu! Sen benim evliliğimi mi bitireceksin?

Erkan - Yaaa! Gördün mü? Sen eşine “Güzel olmuş, hayatım.” diyorsun, değil mi? İşte bu beyaz yalan.

Savaş - Yok, bu yalan değil. Kalbini kırmamak için öyle söylüyorum. Normalde yalanı hiç sevmem.

Handan - Ben bir de dedikodu yapanlara çok kızıyorum.

Erkan - Ben dedikodu yapanların dedikodularını dinlemiyorum. Birisi dedikoduya başlarsa, dinlemeyip başka şeylerle ilgileniyorum. Ya da mümkünse, oradan ayrılıyorum.

Handan - Sen hiç dedikodu yapmaz mısın?

Erkan - Bazen arkadaşlarla yaparız, ama bu şaka amacıyla. Geçen gün Savaş hakkında dedikodu yaptık, çok eğlendik. Biz dedikodusunu yaparken Savaş geldi, ama biz dedi-

koduyu kesmeden devam ettik, onunla da bayağı dalga geçtik. Biraz kızdın değil mi, Savaş?

Savaş - Kızarım tabii! Benim harika arabamla dalga geçiyordunuz. Neymiş; benim harika arabam külüstürmüş, arabayı satan adam beni fena kazıklamış falan filan. Sen ol-san, sen de kızarsın. Kızmaz mısın?

Handan - Haa.. senin yeni eski araba mı?

Erkan - Eski değil, eski değil; döküntü, döküntü!

Savaş - Hadi, hadi! Siz benim arabamı kıskanıyorsunuz? Bu arabayı satan adamı zor ikna ettim, bir ara satmaktan vazgeçti, ama ben ısrar edip sonunda 'Kırmızı Şimşek'i satın alabildim.

Erkan - Neee! Bir de o külüstüre isim mi verdin? Allaah! Bu konu bizi daha çok eğlendirecek galiba. Hemen Süleyman'ı arayıp haber vermeliyim.

Handan - Neden özellikle Süleyman'a haber veriyorsun?

Erkan - Çünkü eğer Süleyman'a söylersen, bu haberi en kısa sürede bütün İstanbul duyar. O haber ajansı gibidir.

Savaş - Erkan yapma! Ona söylersen, ben yandım; o üstüne bir sürü hikaye ekleyip millete anlatır.

Erkan - Ehh! Yetenekli çocuk, haberi süslemeyi biliyor.

Savaş - Ben yandım Handan! Bunların dilinden kurtulamam artık.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- Adam niçin Handan'ın önüne atlayıp otobüse binmiş?

2- Kime göre yalan kaç tiptir? Nelerdir?

3- Birisi dedikoduya başlarsa, Erkan ne yapıyor?

4- Erkan niçin bazen dedikodu yapıyormuş?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

5- Bazı insanlar çok saygılılar, ama bunu bilmiyorlar. ()

6- Handan yalan konusunda çok sert. ()

7- Savaş da bazen yalan söylüyor. ()

8- Arkadaşları Savaş'ın son model arabasıyla dalga geçiyorlar. ()

9- Onların arkadaşı Süleyman hiç dedikodu yapmaz. ()

[3]

MÜŞTERİ KAÇIRAN SATICI

Can - Dün Ankara'daydım, hava harikaydı, caddede yürüyordum. Bir mağazanın vitrininde bir ayakkabı gördüm.

Okan - Aldın mı?

Can - Hayır, almadım.

Okan - Neden beğendiğin bir ayakkabıyı almadın ki?

Can - Çünkü ayakkabıyı satan mağazadaki satıcı kötüydü.

Okan - Ne yaptı?

Can - Benim beğendiğim ayakkabıya alaycı bir şekilde baktı, "Gerçekten bunu alacak mısınız?" dedi.

Okan - Allah, Allah!

Can - Bana sorarsan, böyle bir satıcıyı çalıştıran iş yeri yakında iflas eder. Ben aynı ayakkabıyı müşterisine böyle davranmayan başka bir mağazadan alabilirim. Oradan almak zorunda değilim.

Okan - Tabii ki mecbur değilsin. Böyle kötü satıcıların kızdırdığı müşteriler gidip başka mağazalardan alışveriş yapıyorlar. İşverenler çalıştırdıkları elamanları kontrol etmeliler. Bazı işverenler bu dediğimi yapıyorlar, ama bazıları sadece şikâyet olursa, ilgileniyorlar.

Can - Eee.. elemanıyla ilgilenmeyenler müşteri kaybeder.

Okan - Geçen gün bizim biraderle geziyorduk, o bir tişört almak istedi ve sevdiği bir mağazaya girdik. Mağazada biraz tişörtlere baktıktan sonra biraderim bir tişört beğendi. Tişörtü almak için bir satıcı aradık, bütün satıcılar bazı müşterilerle ilgileniyordu. Sonra bir satıcı dikkatimi çekti, biraz kızgındı ve müşteriyle tartışıyordu. Müşteri yirmi tane tişörtü raftan indirilmiş, hâlâ raftan tişört indirip üstüne tutup deniyordu, satıcı da kızıyordu, "Baktığınız tişörtlerin hiçbirini almadınız, hâlâ raftan tişört indiriyorsunuz, beyefendi! Lütfen istediğiniz rengi, modeli bana söyleyin, size yardımcı olayım!" dedi. Adam cevap vermeden mağazadan çıkıp gitti.

Can - Yani bazı müşteriler de satıcıların mecburi hoşgörüsünü bilip çalışanın sabrını taşıyor. Bu da doğru.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- Can neyi almadı?

2- Hangi satıcı kötüydü?

3- Can'a göre hangi işyeri iflas eder?

4- Can istediği ayakkabıyı nereden almayı düşünüyor?

5- Hangi müşteriler başka mağazalardan alışveriş yapıyorlar?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

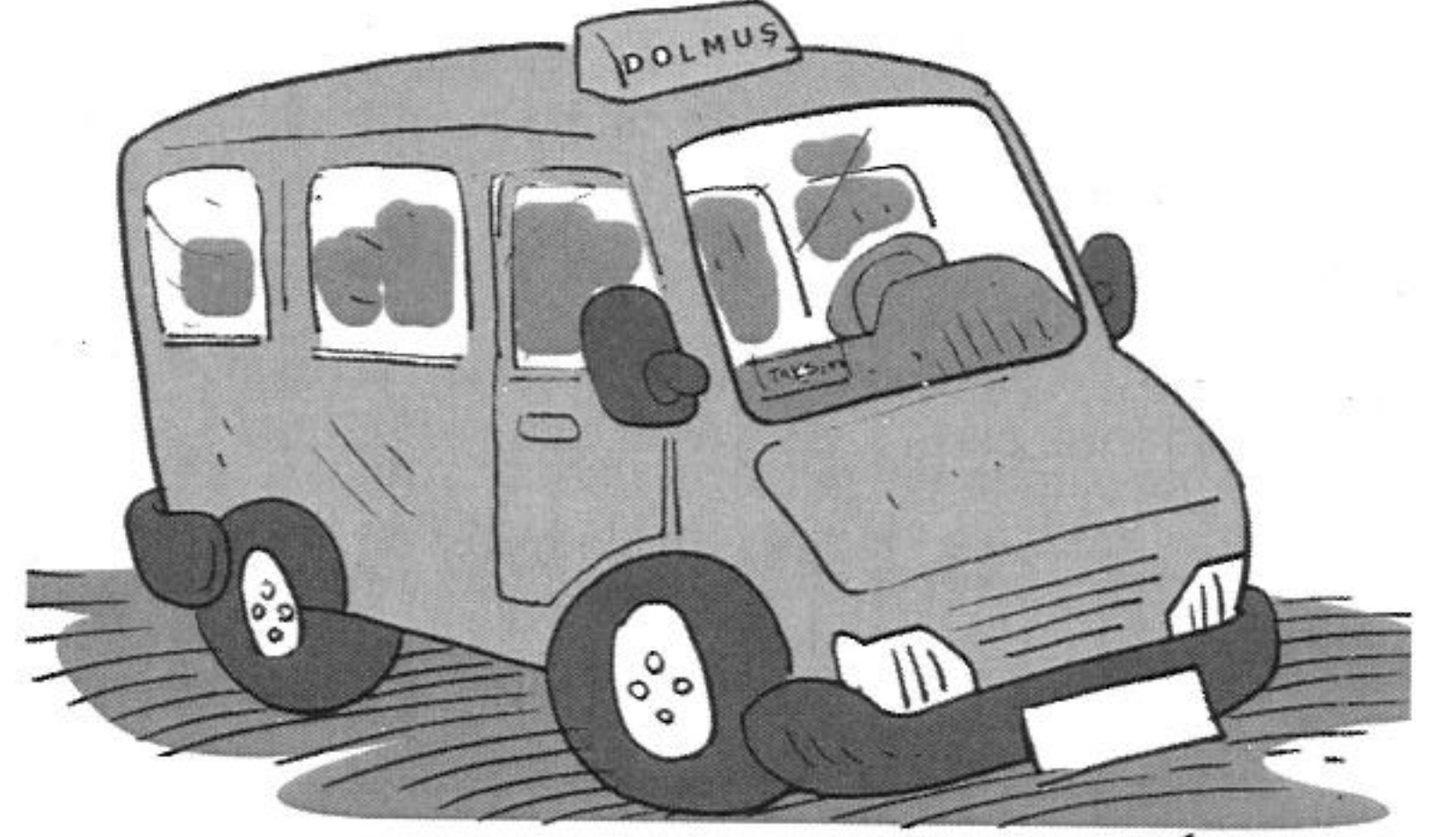
6- Okan'ın dediğini yapan hiçbir iş yeri yok. ()

7- Müşteri yirmi tişörtü giyip denemiş. ()

8- Tişörtleri deneyen adam bağırarak çıktı. ()

[4]

DOLMUŞ

Eskiden şehir içinde toplu taşıma araçları olmadığı için bir yerden bir yere gitmek isteyenler kendi arabalarını kullanıyorlardı, eğer arabaları varsa, tabii ki! Eğer arabaları yoksa; akra-
ba, komşu veya dostlarının arabalarını alıp onların arabalarıyla gidiyorlardı. Gidecekleri yer yakınsa da yürüyorlardı.

Çok eski zamanlarda değil, otuz beş, kırk yıl önce şehir içi taşımacılık için fayton kullanılıyordu. Faytonlar taksi gibiydi. Parası olan ve bir yere gitmek isteyen beyler, bayanlar ve aileler bir fayton çağırıp kapılarına gelen faytonla istedikleri yere gidiyorlardı. “Parası olan!” diyorum, çünkü o zamanlar fayton çok

lüks bir ulaşım aracıydı. İki atın çektiği araba, arabayı yapan ustanın hünerine göre ve arabayı yaptıranın istediği gibi süsleniyordu. Çeşitli motifler rahat koltuklar kullanılıyordu. Fayton şimdi nostalji yaşatmak için Adalar'da kullanılıyor. Adalar'da motorlu özel araç kullanmak yasak, yalnız resmi kurumlar kullanabilir. Ne güzel! Arabaların çıkardığı gürültü, insanın kulaklarını gizli gizli yoran şehir uğultusu yok. Keşke İstanbul'un içinde de uygun bazı yerlerde aynı uygulama yapılabilse, ne kadar güzel olur!

Bazılarımız toplu taşıma araçlarına binmekten hoşlanmayız, hatta nefret ederiz. Özellikle belediye otobüsleri çok kalabalık olur ve bu kalabalık otobüslere binip inmek bize işkence gibi gelir. Özellikle çok nüfusu olan yerlerde sabah işe gidiş ve akşam eve dönüş saatlerinde otobüsler çok kalabalık olur, otobüsün ön kapısından binerseniz, eğer ineceğiniz yer yakınsa, yandınız! Otobüsün orta kapısına ulaşmanız zor, çünkü koltukların arasındaki, ayakta yolculuk edilen boşluktaki yolcular omuz omuzadır, onların arasından geçip orta kapıya ulaşmak zor bir iş ve çok fazla kişiyi rahatsız etmeniz gerekiyor. Öyleyse, ön kapıdan inmeniz gerekiyor. Ama bu da yasak! Allah'tan bazı otobüs şoförleri mantıklı ve ön kapıdan inmenize izin veriyorlar.

Şimdi gelelim dolmuşa! Diğer bir ulaşım alternatifi olan dolmuş çok daha iyidir. Çünkü yedi sekiz kişilik olan bu araçla çok uygun fiyata taksi konforuyla yolculuk yapabiliriz. Sekiz on yıl önceye kadar Chevrolet, Dodge, Plymouth gibi geniş, konforlu, havalı arabalar kullanılıyordu. Bu arabalar İstanbullular'ın gözbebeği idi. Şoförlerin de gözbebeği idi, durakta beklerken bir bezle tertemiz arabaları tekrar tekrar siliyor, bunu yaparken büyük bir gurur ve mutluluk duyuyorlardı. Tabii bu arabalar doksanlı yıllarda çok yaşlandı ve trafikten men edildi.

Dolmuş taşımacılığı nasıl başlamış, biliyor musunuz? 1929 yılında ABD'de başlayan ekonomik kriz bütün dünyaya yayılmış. Tabii ki, her zaman ki gibi Avrupa ve Türkiye'ye de uğramış. İşte bu kriz dolmuşçuluğu doğurmuş.

Bu global kriz ülkemizi de etkiledikten sonra Eminönü'nde lokantası olan Aşçı Halit'in de işleri bozulmuş, lokantasına gelen müşteriler azalmış ve bu yüzden kazandığı para çok azalmış. Sonra aylarca çok az müşteri gelmiş. O zaman Aşçı Halit lokantacılığı bırakıp taksicilik yapmaya başlamış.

Bir müşterisi onun taksisine aboneymiş. Halit onu sabah işine götürüp, akşam getiriyormuş. Kısa bir zaman sonra bu müşterisinin de işleri bozulmaya başlamış ve işleri bozulan müş-

terisi bir gün Halit'e "Benim işlerim de bozuldu, taksi lüksünden vazgeçeceğim." demiş. Müşterisini kaybetmek istemeyen Halit'in aklına parlak bir fikir gelmiş; müşterisine "Aynı yöne giden üç müşteri daha bulalım ve ücreti paylaşın!" demiş. Halit'in bu fikrini müşterisi çok beğenmiş ve kabul etmiş. Böylece İstanbul'da ilk dolmuş taşımacılığı Eminönü-Nişantaşı arasında başlamış.

Dolmuşculuk 24 yıl izinsiz yapılmış. İstanbul Belediyesi 1954'te dolmuş taşımacılığına izin vermiş. Sonra Eminönü-Nişantaşı hattından başka yüz elli tane dolmuş hattı olmuş. Sirkeci ve Beyazıt arasında, Kadıköy ve Pendik arasında v.s.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- Eskiden insanlar niçin bir yerden bir yere gitmek için kendi arabalarını kullanıyordu?

2- Fayton şimdi nerede, ne için kullanılıyor?

3- Niçin toplu taşıma araçlarına binmekten hoşlanmayız?

4-Taksiciliğe başlayan Aşçı Halit'in aklına hangi fikir gelmiş?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

5-İlk dolmuş taşımacılığı Eminönü-Taksim arasında başlamış. ()

6-Dolmuşculuk izin aldıktan sonra başlamış. ()

7-Eskiden dolmuş olarak çok kötü arabalar kullanılıyormuş. ()

[5]

PLANLAMA VE HAZIRLIK

Hepimiz hayatımızda bazı planlar yaparız, bu planları gerçekleştirmek için de bazı hazırlıklar yaparız. Ben üniversite sınavına gireceğim yıl lisemizin müdürü bizim için sınava hazırlık kursları düzenledi. Bu kurslarda okulumuzun öğretmenleri ders veriyordu. Bu kurslara iyi çalışan ve üniversiteye girmek isteyen öğrenciler katıldığı için öğretmenlerimiz çok istahlı ders anlatıyorlardı. Gerçi o yıl bütün son sınıf öğrencileri çalışkandı ve üniversiteye girmek istiyordu.

Biz de öğretmenlerimizin anlattıklarını can kulağıyla dinleyip her şeyi öğrenmeye çalışıyorduk, verdikleri testleri evde

çözüyorduk. Lisemizin düzenlediği bu hazırlık kursları sayesinde ben dahil doksan yedi arkadaşımız üniversite sınavlarını kazandı. Sadece sekiz arkadaşımız kazanamadı, onlar üniversiteye gitmek istemedikleri için derslere fazla önem vermiyorlardı. Hafta sonu da arkadaşlarıyla olmak için kursa katılıyorlardı. Babalarının maddi durumu iyiydi, ticaret yapıyorlardı; onlar da babalarının işini devam ettirmek istiyorlardı.

Öğretmenlerimiz bize yalnız ders vermiyorlardı, aynı zamanda çeşitli tavsiyelerde de bulunuyorlardı. Bu sınav döneminde planlı olmamızı tavsiye ediyorlardı. Onlara göre sınava hazırlandığımız bu dönemde hayatımızdaki en önemli şey sınavdı, ama günlük hayatımıza da mutlaka ama mutlaka önem vermemiz gerekiyordu. Örneğin, sınav yokken yaptığımız aktivitelerimize devam etmemizi söylüyorlardı: futbol, basketbol, voleybol oynamak, arkadaşlarla buluşmak; kafeye, sinemaya gitmek, ders kitaplarından başka sevdiğimiz türde kitapları okumaya devam etmek gibi.

Evet! Öğretmenlerimiz bunları yapmamızı söylüyorlardı, ama bazı olumsuz alışkanlıklarımızı da bırakmamızı tembihliyorlardı. Örneğin, bugün yapmamız gereken ödevleri yarına bırakmamamızı, oyun oynamaya dalıp derslerimizi unutmamamızı, sohbe veya film seyretmeye dalıp yemek yemeyi unutmamamızı-

zı, gıdamıza dikkat etmemizi söylüyorlardı. Bazı öğretmenlerimiz yememiz gereken ve yemememiz gereken şeyleri bile söylüyorlardı. Bir sporcu çalıştırıcısı gibi.

İşte böyle! Sınava bizi böyle hazırladılar ve sınavı kazandık. Değerli, saygıdeğer hocalarımız da bizden daha mutlu oldular.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- Ne için hazırlık yaparız?

2- Lisede ne zaman üniversiteye hazırlık kursu düzenlendi?

3- O ve arkadaşları ne sayesinde üniversiteyi kazandılar?

4- Yazarın kazanamayan sekiz arkadaşı ne için kazanamadı?

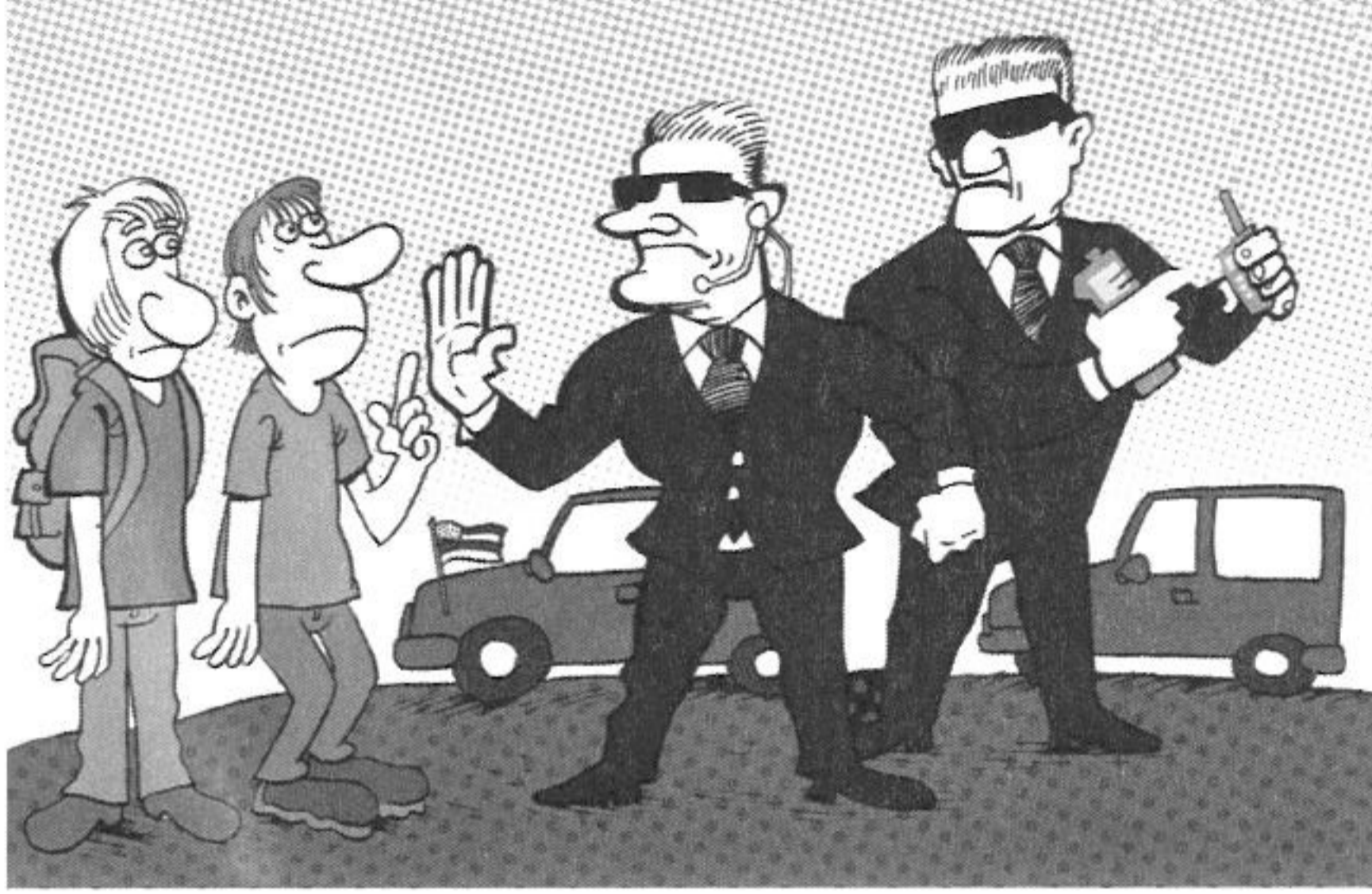
5- Öğretmenleri ders vermek dışında ne yapıyorlardı?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

6- Öğretmenleri bu dersleri istemeden yapıyorlardı. ()

7- Üniversiteyi kazanamayan arkadaşları babalarının işini devam ettirecek. ()

8- Öğrencilere bazı olumsuz alışkanlıklarını bırakmaları tavsiye edildi. ()

Altan - Dün çok eski bir arkadaşım ziyaretime geldi.

Salim - Nereden geldi?

Altan - Polonya'dan.

Salim - Ne yaptınız?

Altan - Biraz havalimanında sohbet ettik, sonra arkadaşımı kalacağı otele götürdüm.

Salim - Uçak yolculuğu yapan insanlar genellikle yorgun olur, dinlenmesi lazım. Otele götürerek iyi yapmışsın. Yarın ne yapmayı planlıyorsunuz?

Altan - Arkadaşımla o gelmeden önce yaptığımız plana göre

bugün Dolmabahçe Sarayı'na gitmeliydik, ama maalesef gidemedik.

Salim - Neden gidemediniz?

Altan - ABD'nin üç ay önce seçilen başkanı Barak Hüseyin Obama, Türkiye'yi ziyaret ettiği için bazı yollar kapandı. Başkan bugün Dolmabahçe Sarayı'nda bir toplantıya katılacakmış, toplantı bittiği zaman yollar açılacakmış.

Salim - Eee.. toplantı bittiği zaman saray turistlerin ziyaretine açılmayacak mı? Turistler sarayı ziyaret edemeyecek mi?

Altan - Maalesef edemeyecekler. Yapacak bir şey yok. Yarın açılır.

Salim - Arkadaşın Türkiye'ye geleceği zaman neden onu **uyar-**
madın? Niçin bu ziyaret bittikten sonra gelmedi?

Altan - Uyardım, ama onun için bu iki gün en uygun günlermiş. Bu küçük tatilden sonra ülkesine dönüp üniversitede gireceği sınavlara çalışacağı için daha sonra gelmek istemedi. Yazın tekrar gelmesini söyledim, o da "Mutlaka geleceğim." dedi. Bu defa geleceği zaman haberleşip bir gezi planı yapacağız.

Salim - Bu iyi olur. Ben geçen yaz İspanya'ya gittim. Gideceğim zaman Madrid'deki arkadaşlarımı aradım, onlar "Senin gelmeyi planladığın zaman Madrid'de AB Toplantısı o-

lacak.” dediler ve iki gün sonra gitmemi tavsiye ettiler.
Ben de öyle yaptım, rahatça gezdik, eğlendik.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

- 1- Altan arkadaşını havalimanından sonra nereye götürdü?
- 2- Salim’e göre kim yorgun olur?
- 3- Altan ve arkadaşı nereye gidemediler?
- 4- Yollar ne zaman açılacaktı?
- 5- Altan’ın arkadaşı niçin bu günlerde geldi, daha sonra gelmedi?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- 6- Onlar havalimanından hemen çıktılar. ()
- 7- Aynı günlerde Türkiye’ye ABD başkanı geldi. ()
- 8- Altan arkadaşı Türkiye’ye geleceği zaman onu uyarmadı. ()
- 9- Salim geçen yıl AB Toplantısı olduğu günlerde Madrid’e gitmiş. ()

[7]

SERVİS FİRMALARI

Okan - Yeni aldığın mobilyalardan memnun musun?

Can - Memnunum. Mobilyaları alıp ev getirdikten sonra dolabın montajını yapan eleman kazayla dolabın kapısını çizdi.

Okan - Eee.. Sonra?

Can - Sonra mobilyaları aldığım mağazayı arayıp durumu anlattım. İlk görüştüğüm kişi "Tamir edebiliriz, merak etmeyin tekrar boyayıp cilalarız." falan dedi.

Okan - İyi.

Can - İyi değil! Ben dolabın kapısını tamir etmelerini isteme-

dim. Mobilyayı bana satan satıcıyla konuşmak istedim, telefona çağırdılar. Ben ondan müdürüyle veya patronuyla konuşmasını ve bana yeni bir dolap kapısı göndermelerini istedim. Onlar da hemen gönderdiler ve montaj elemanı gelen yeni kapıyı taktı.

Okan - Hımm... iyi firmaymış!

Can - Evet, iyi bir firma ve elemanları da iyiler.

Okan - Bazı firmaların servisleri iyi değil. Mallarını sattıktan sonra sattıkları malda bir problem çıkarsa, pek ilgilenmiyorlar, devamlı müşteriye sallıyorlar. Israrla aradığımız zaman gelip bakıyorlar, ama insanı bıktırıyorlar.

Can - Bunlar insanı sinir hastası yaparlar. Malı satarken çok şirinler her türlü garantiyi veriyorlar, ama iş servis vermeye geldiği zaman servis vermemek için elli tane bahane buluyorlar.

Okan - Ama suç bizde! Bu firmaları servis vermedikleri zaman şikâyet etmiyoruz.

Can - Kime niçin şikâyet edebiliriz?

Okan - Malı satan firmanın daha üst pozisyondaki yetkililerine problemi söylemek lazım. Sanırım onlar çok daha büyük işlerle ilgilendiklerinden böyle sorunlardan haberleri olmuyor. Bu tip sorunlar eğer onlara kadar giderse, kesin

çözüm bulurlar.

Can - Evet, ama bir çok firma sattığı ürünün servis hizmetlerini başka küçük servis firmalarına veriyorlar. Bazıları işlerini iyi yapmıyorlar.

Okan - O zaman servis için çalıştıkları firmayı uyarırlar yada sözleşmelerini feshedip daha düzgün çalışan firmalarla anlaşırlar.

Can - Bazı büyük ve küçük firmalar da garanti verip garantiyi yerine getirmek için komik şeyler istiyorlar.

Okan - Nasıl yani?

Can - Aldığınız ürünün kutusunu bir yıl, iki yıl saklamanızı istiyorlar. Eğer aldığınız ürün bozulursa ve kutusuz götürürseniz, bakmıyorlar veya değiştirmiyorlar. Ürünün kutusunu saklamak garanti şartlarındanmış.

Okan - Bunlar biraz da tüketiciler haklarını aramadığı için oluyor. Çok insan formalitelerle uğraşmamak için hakkını aramak yerine bu tip mantıksız garanti kurallarına uyuyor.

Can - Belki bizim bilmediğimiz bir mantığı olabilir.

Okan - Ne olabilir ki?

Can - Ürünlerin kutularını saklatarak ağaçları koruyup çevreyi korumak istiyorlar belki.

Okan - Eğer öyleyse, bu çevreyi korumak için saçma bir yol

bence. Kutuyu geri getirene on lira indirim yapsalar, yani on lira geri iade etseler, bence daha başarılı olur.

Can - Bu fikrini bir e-maile bu firmalara gönder.

Okan - Sence bu firmalar onlara gönderilen bu tip e-mailleri okuyor veya dikkate alıyorlar mı?

Can - Bilmem.

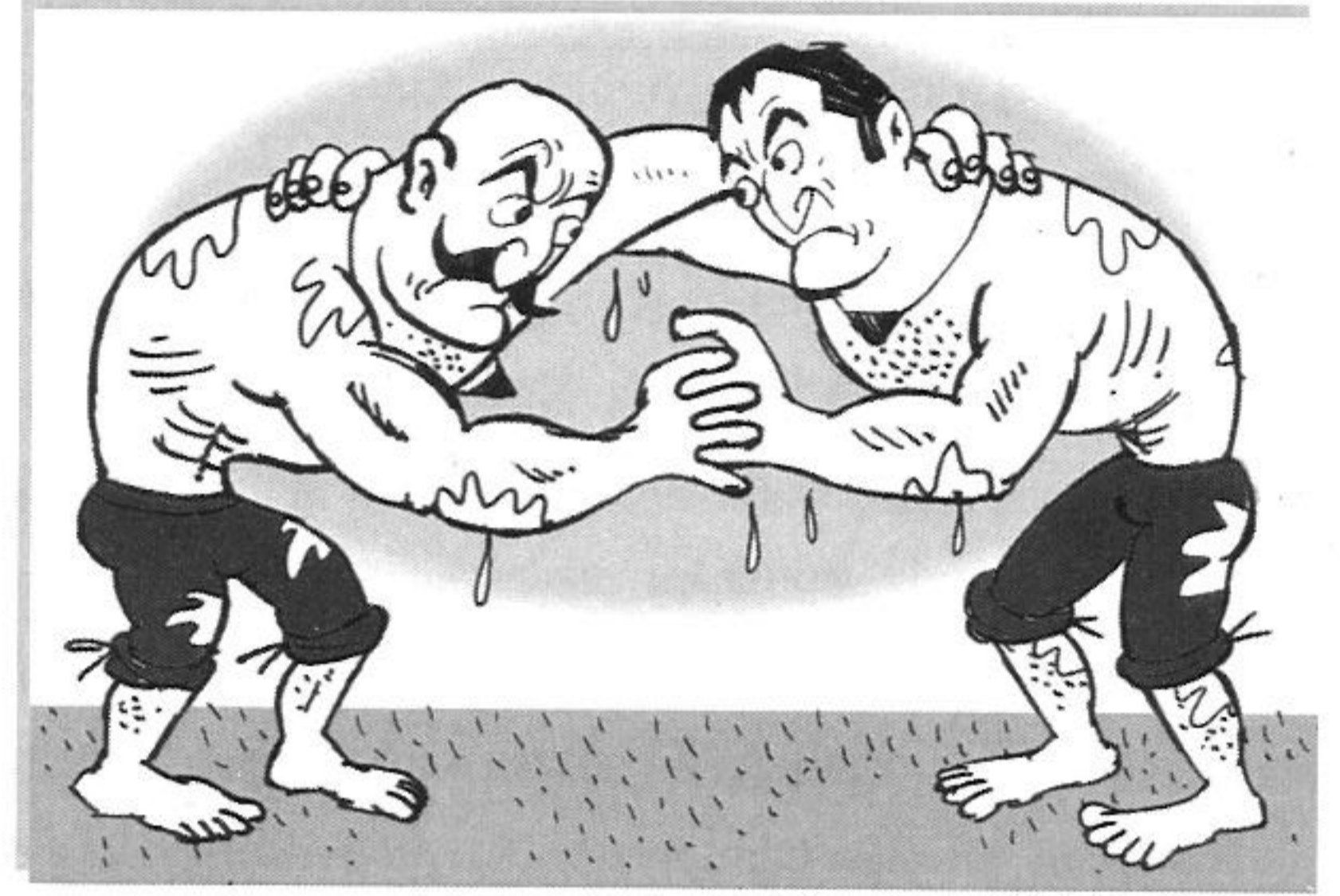
A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

- 1- Kim yeni dolabın kapısını çizdi?
- 2- Can mobilyayı satan satıcıdan ne istedi?
- 3- Bazı firmalar niçin bahaneler buluyorlar?
- 4- Üst düzeydeki yöneticiler neden servisle ilgili problemleri bilmiyorlar?
- 5- Okan'a göre servis problemleri neden oluyor?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- 6- Canın ilk görüştüğü kişi kapıyı tamir edeceklerini söyledi. ()
- 7- Firma yeni kapı göndermedi. ()
- 8- Bazı firmalar servis vermek için sattıkları malın kutusunu istiyor. ()
- 9- Can, Okan'a firmalara gidip "Fikrini söyle!" diyor. ()

[8] KIRKPINAR GÜREŞ FESTİVALİ

Güreş sporu tüm ülkelerin kültüründe şu veya bu şekilde vardır. İlk çağlardan beri insanoğlu güreşir, güreş sporu insanın doğasında vardır. İnsanoğlu üç dört yaşına girdikten sonra ebeveynleriyle veya akranlarıyla güreşmeye başlar, tabii ki bu bir oyundur, eğlencedir.

İnsan henüz çocukken hem eğlence için, hem kızdığı zaman karşısındaki kişiyle boğuşur, yani güreşir. Bu boğuşmada güç ve teknik kullanılır, ama güreşin iyi bir yönü vardır; karşıdakine yani rakibe vurulmaz. Bazı dövüş sporlarında rakibe vurulur

ve zarar verilir, bu sporların çoğunun adı savunma sporlarıdır, ama savunma amaçlı olsa bile gerçekten kullanıldığında rakibe zarar verilir, hatta sonuç ölüm olabilir. Tabii ki, amatör dövüş sporu müsabakalarında rakibe vurulmaz, sadece hareket gösterilip puan alınır.

Güreş çok eski tarihlerden beri Türklerin sosyal hayatında önemli olmuştur. Anadolu'da düğünlerde, şehirlerde düzenlenen çeşitli festivallerde güreş karşılaşmaları yapılır. Bu güreş karşılaşmaları çayırda yapılır, bu yüzden bu güreşlere "Çayır güreşleri" denir. Güreşte iki güreş tarzı var: Birincisi ve geleneksel olan çayır güreşi, ikincisi minder güreşi, yani olimpiyat yarışmalarında yapılan güreşler. Olimpiyat gibi oyunlarda yapılan güreş müsabakalarında zeminde minder kullanılır, kullanılan bu mindere 'güreş minderi' denir. Olimpiyat oyunlarda kullanılan minder sporcular düştüklerinde veya yere çarptıklarında bir zarar görmemeleri için özel olarak üretilmiştir.

Bazı şehirlerin festivallerinde ve düğünlerde yapılan güreş müsabakalarında birinci olan güreşçiye büyük ödül verilir. Bu festivallerde verilen büyük ödül bazen on bin lira, bazen beş bin lira olabilir, yani çok büyük bir ödül değil. İkinci ve üçüncü olan sporcu da ödül alır tabii ki, daha az bir miktar.

Türkiye'de en önemli geleneksel güreş organizasyonu Kırkpınar Güreşleri'dir. Kırkpınar Güreşleri çayırda yapılır ve bu güreşlerde zeytinyağı kullanılır. Güreşçiler tepeden tırnağa zeytin yağı ile yağlanır, böylece güreş daha zor bir hale gelir, çünkü güreşçi rakibinin kolunu, bacağını, boynunu kolayca tutamaz, elinden kayar gider. Tamamen fiziksel güce dayalı bir güreştir ve bu sporda elense çekmek denilen bir hareket vardır, bu rakibin ensesinden elinin içiyle sertçe kendisine çekmektir. Yağlı güreşler biraz Roma'daki gladyatör müsabakalarına benziyor, silah kullanılmıyor, ama gladyatörler gibi bir kişi kazanıncaya kadar güreşe devam ediliyor; güreş bazen üç buçuk, dört saati bulabiliyor.

Kırkpınar Güreşleri'nin hikâyesi 1346 yılına kadar gider. Orhan Gazi döneminde Edirne'yi fetheden askerlerden kırk asker yolda mola verirler. Bir süre dinlendikten sonra şakalaşmaya başlarlar ve bu şakalaşmalar sonunda iki asker güreşmeye başlar. Güreş saatlerce sürer, gece yarısına kadar devam ettiği halde ikisi de kazanamaz ve yorgunluktan güreştikleri yerde can verirler. Diğer arkadaşları onları güreştikleri yerdeki bir incir ağacının altına defnedip Edirne'ye doğru yola çıkarlar.

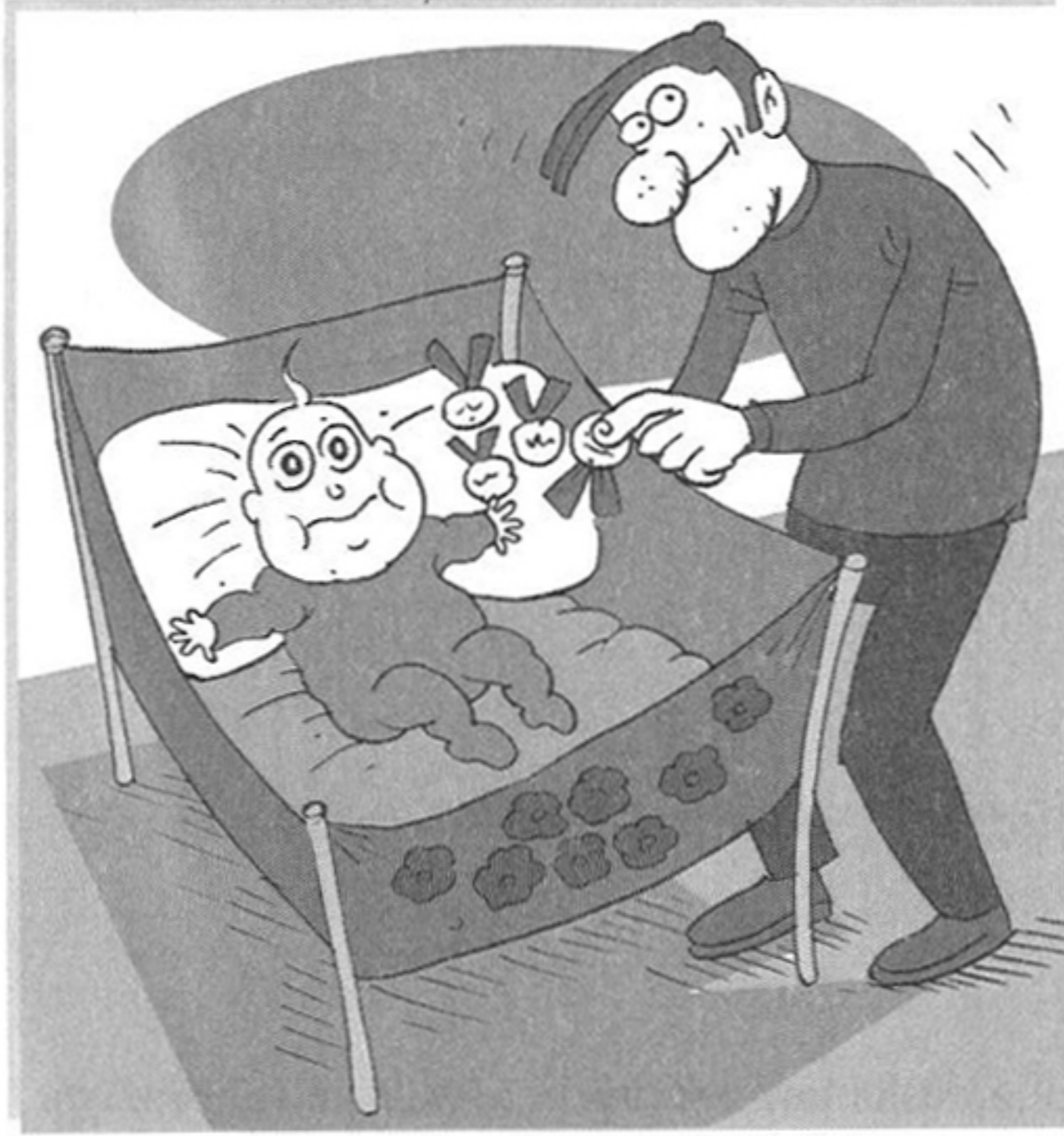
Edirne'nin fethinden sonra geri dönen askerler o yere geldiklerinde o incir ağacının altında çayıra doğru billur bir suyun aktığını görmüşler. Buraya ilk olarak kırk asker geldiği için Kırkpınar adını vermişler. O tarihten beri Kırkpınar güreşleri burada düzenlenir. Bu güreşlerin çok farklı kategorileri vardır.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

- 1- İnsanoğlu üç, dört yaşından sonra kimlerle güreşir?
- 2- Savunma sporlarında ne zaman sonuç ölüm olabilir?
- 3- Olimpiyat oyunlarında kullanılan minder nasıldır?
- 4- Güreşçiler yağlanınca neden güreş daha zor olur?
- 5- Yağlı güreşler tarihteki hangi müsabakalara benziyor?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- 6- Amatör dövüş sporlarında rakibe vurulmaz. ()
- 7- Düğünlerde ve festivallerde minderde güreş yapılır. ()
- 8- Festivallerde güreşi kazananına çok büyük ödül verilir. ()
- 9- Kırkpınar güreşlerinin tarihi çok eskidir. ()

Saygın - Merhabaa, yine geç kaldın Bilgin! Arkadaş bu huyundan vazgeçmeyecek misin?

Bilgin - Kusura bakma, altın almalıydım, birkaç kuyumcuya baktım, sonunda buldum.

Saygın - Ne altını?

Bilgin - Yakın bir arkadaşımın çocuğu oldu, ona bir altın takmam lazım, bunun için.

Saygın - Niye altın takıyorsun ki? Para da takabilirsin, biliyorsun, değil mi?

Bilgin - Ama iyi arkadaşına para takılmaz, iyi arkadaşlarına, akrabalarına, altın takmalısın; eğer maddi durumun iyiyse, tabii ki. Maddi durumun iyi değilse, onlara da para takabilirsin. Seni anlarlar, sadece geldiğin için memnun olurlar.

Saygın -Yaa.. kardeşim, ne kadar sosyal kuralımız var! Altın veya kağıt para, ne fark eder? Yok, illa ki altın olmalı. Bu altın neden bu kadar önemli?

Bilgin - Bu tip sosyal kurallar sadece bizde yok, bütün dünyada farklı sosyal kurallar var; Afrika'da, Asya'da, Avrupa'da, Amerika'da ve Avustralya'da. Her kıtada, daha da daraltalım; her ülkede veya her şehirde bazı davranışların farklı anlamı vardır. Bir çok sosyal kuralın anlamı her yerde aynıdır, ama bazı sosyal kurallar kıtaya, ülkeye, şehre özgüdür. İşte bu kıtaya, ülkeye, şehre özgü kuralları diğerleri anlayamaz, çünkü bu kurallar sadece oranın kuralıdır.

Saygın - Amma da uzattın! Neyse, altın neden önemli sence?

Bilgin - Neyi uzattım? Töremizde düğünlerde evlenen kişilerin başından aşağıya para saçılır; Türk lirası, mümkünse

dolar. Her halde yakında avro saçılmaya başlanacak, çünkü son zamanlarda dolardan daha değerli. Bu para saçma olayı hem düğünü olan kişiye verilen değeri gösterir, hem de...

Saygın - Hem de ne? Neyi gösteriyor?

Bilgin - Eee.. onu da sen düşün!

Saygın - Altının tarihini biliyor musun?

Bilgin - Bence altın, bütün insanlık için bir belaydı.

Saygın - Ne demek istiyorsun?

Bilgin - Altın Taç! Hani şu kralların, sultanların giydiği metal bir şapka. Biliyorsun, değil mi?

Saygın - Eee.. bu ne demek, şimdi?

Bilgin - Yani altın çok az bulunan bir metal olduğu için çok değerliydi, bu yüzden kralların taçları da bu metalden yapılıyordu. Galiba demir veya bakır veya başka bir metal çok zor bulunan bir metal olsaydı, sanırım onlar değerli olurdu ve taçlar bu metallere yapılırdı.

Saygın - Yani altın az bulunan bir metal olduğu için mi değerli oldu. Bütün insanlar bunun için mi buna değer verip savaş bile yaptılar. Hatta dinlerde bile altın önemli olmuş, niye?

Bilgin - Yüzyıllardan beri altını çok olan krallar, onların krallık-

ları güçlü olarak kabul edilmiş. Tarihin derinliklerine gittiğinizde de altın değerli bir maden olarak karşımıza çıkar. Altın ilk olarak M.Ö. 4000 yılında Avrupa'da kullanılmış, daha sonra Mısırlılar tarafından para olarak kullanılmış. Tarihteki bir çok medeniyette altın önemli olmuştur; Yunanlılar, İranlılar, Makedonyalılar, Asurlar, Lidyalılar, Sümerler altına değer vermişlerdir. M.Ö. 550 yıllarında Lidyalılar altın para yapıp ticarete kullanmışlardır. Altının ticaret aracı olarak kullanıldığı ülkeler zenginleşmiş, refaha kavuşmuştur. Türk boylarından İskitlerin de altın işçiliğinde ileri oldukları biliniyor, onların M.Ö. 1000 tarihlerinde yaptığı altın eşyalar ABD'de sergilenmiştir.

Altın insanlığın çok eski tarihlerinden M.Ö. 100. yıla kadar vadilerde, akarsu yataklarında ilkel yöntemlerle üretiliyordu. Sanırım, siz de Amerika'daki altına hücum hakkındaki filmlerde, kovboyların ellerinde bir metal tasla derenin kumları arasında altın parçacıkları arayıp bulunca da ısırıp altın olup olmadığını kontrol ettiklerini gördünüz. Bu ve bunun gibi ilkel altın arama tekniklerinden sonra siyanür altın aramada kullanılmış. Siyanür nedir? Siyanür metal üretiminde kullanılan bir asittir.

Bazı bilim insanları tarafından bu maddenin çok zehirli olduğu söylenir. Ama aynı zamanda da bazı böcek ve bitkilerin siyanürü doğal olarak ürettikleri de söylenir. Bu maddenin

bazı kimyasal maddeler katılarak haşere ilaçlarında da kullanıldığı söylenmektedir. Siyanür doğada doğal olarak varmış, ama doğadaki siyanür doğal reaksiyonlarla kendisi yok olmuştur. Demek ki bu madde doğada zararlı değil, belki biz zararlı hale getiriyoruz. Günümüzde altın üretiminin % 85'i siyanür kullanılarak yapılıyor, doğal yöntemlerle yapılmıyor, ancak günümüzde siyanür kullanıldıktan sonra çöp siyanürün arıtılıp zararsız hale getirildiği söylenmektedir. İnşallah bu doğrudur!

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

- 1- Bilgin neden altın almış?
- 2- Sosyal kurallar nerelerde farklıdır?
- 3- Hangi ülkeler zenginleşip refaha kavuşmuş?
- 4- Hangi altın eşyalar ABD'de seğilenmiş?
- 5- Siyanür nedir?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- 6- Düğün veya diğer özel günlerde yakın arkadaşlara altın takılır. ()
- 7- Altın güneş gibi parladığı için taşlar altındanmış. ()
- 8- Altına hücum döneminde insanlar siyanürle altın aramışlar. ()
- 9- Bazı bitki ve böcekler siyanür üretiyormuş. ()
- 10- Günümüzde çöp siyanür zararsız hale getiriliyormuş. ()

İstanbul'a gelip de Boğaziçi'ni görmeden giden yoktur, sanırım. Boğaz'ı görüp de Kız Kulesi'ni görmemek mümkün değil, çünkü denizin ortasında; Asya ve Avrupa'nın ortasında bir gelin gibi dimdik durur ve hem Asya'ya, hem Avrupa'ya tebessüm eder. Boğaz'dan geçen büyük, küçük gemilerin kaptanlarını uyarır. Sahilde yürürken veya arabayla gelip geçerken Kız Kulesi'ni görmemek mümkün değildir. Gelelim bu kulenin adına! Neden adı Kız Kulesi acaba? Kule hakkında birkaç hikâye anlatılır.

Birinci hikâye bir kral ve kızı hakkında: Eski zamanlarda İstanbul'da bir kral vardı. Her şeyi olan kral büyük ve güzel bir sarayda yaşıyordu, ama hiç çocuğu olmadığı için mutlu değildi. Kral da, güzel eşi de bunun için çok üzülüyorlardı. Her akşam Allah'a dua edip bir çocuk istiyordular. Ve bir gün kralın aklına bir fikir geldi: Ülkesindeki bütün büyücüleri çağırıp onlardan yardım istemeyi düşündü. Büyücüler hep birlikte bir büyü yaptılar. Bir süre sonra kralın bir kız çocuğu doğdu. Bu bebek çok güzeldi, her gün biraz daha büyüdü; hem kral, hem de saraydaki herkes çok mutluydu. Kral bebeğin birinci yaş gününü günlerce süren ziyafetlerle kutladı.

Kral düzenlediği bu kutlamalara çok kişiyi davet etti, tabii ki bütün büyücüleri çağırdı, ama maalesef birini unuttu. Kralın davet etmeyi unuttuğu büyücü krala çok kızdı, ama ziyafete gitti. Kral bu büyücüyü görünce onu davet etmeyi unuttuğunu anlayıp özür dilemesine rağmen büyücünün kızgınlığı geçmedi. Krala kızının on sekiz yaşında öleceğini, hem de onu bir yılanın ısırıp öldüreceğini söyledi. Bu kehaneti duyan kral çok korktu. Geceleri hiç uyuyamadı. Sonra denizin ortasına küçük bir saray yaptırmayı düşündü. Saray kısa bir süre sonra yapıldı. Kızını yaptırdığı bu güzel saraya gönderdi. "Artık yılan denizi geçip kızıma ulaşamaz." diye düşünüp rahat rahat uyumaya başladı. İşte

Boğaz'daki bu binanın adı bunun için "Kız Kulesi"dir.

Bu hikâye şöyle devam eder: Kral kuledeki kızını deniz sandalla geçerek ziyaret eder. Yıllar geçer kızı büyür, sabahlar kuleden sarayın balkonundaki babasına el sallar, babası da ona tabii ki. Yıllarca kralın kızının ihtiyaçları sandallarla kuleye götürülür. Nihayet kız on sekiz yaşına girer, babası kızı on sekiz yaşına girdiği halde ölmediği için çok mutludur. On sekizinci yaş gününde kızına hediye olarak çok değerli bir inci kolyeyi hediye etmek ister. Ülkenin en güzel üzümlerinden bir sepet üzüm hazırlatır ve inci kolyeyi bu üzümlerin üstüne koyup ona gönderir. Sandalla bu hediyyeyi kıza götüren görevli mutlu bir şekilde hediyyeyi kıza verir. Kolyeyi görünce çok beğenen kız hemen almak için uzanır. Sonra ne olur, biliyor musunuz? Söyleyeyim! Maalesef krala kızan kâhinin söylediği olur: Üzüm sepetinin içinde zehirli bir yılan vardır, kız kolyeyi almak için elini uzatınca.. onu ısırır ve güzel prenses ölür. Tabii ki bu halkın anlattığı bir hikâye.

Diğer hikâye Ovidius tarafından anlatılan bir aşk hikâyesidir. Ovidius'un hikâyesi şöyle: Bir zamanlar Üsküdar'da Tanrıça Afrodit'in bir tapınağı varmış. Hero adlı bir genç kız da başka kızlarla birlikte bu tapınakta Afrodit'e hizmet eden bir hizmetkâr-mış. Kız Kulesi de Afrodit'e aitmiş. Hero'yu kuledeki kumrulara bakması için görevlendirmiş. Hero'ya aşkı yasaklamış ve sadece

kumrulara bakmasını emretmiş. Hero, tanrıçanın emrine karşı gele-meyeceği için kaderine razı olup bu kulede yaşamaya başlamış. Yalnız bir hayat yaşıyor, kumrularla sohbet ediyor, Boğaz'ın gü-zelliğini seyrederek günlerini geçiriyormuş.

O zamanlar bir gelenek varmış: Her ilkbaharda doğa uyandığı için Afrodit'in Üsküdar'daki tapınağının çevresinde tö-renler yapılıyormuş. İnsanlar akın akın tapınağa geliyor; yiyor, içiyor, dans ediyormuş. Aşkı bulamayan insanlar Afrodit'e yal-vararak aşkı yaşamayı diliyorlarmış. Hero da Afrodit'in diğer bütün görevli kızları gibi bu törenlere katılıyormuş, sonra kuleye dönüyormuş.

Bir yıl yine ilkbahar gelmiş, törenler başlamış. Hero yi-ne oradaymış. Bu yıl Boğaz'ın Avrupa yakasında oturan Leand-ros adında bir genç de törene katılmak için tapınağa geldiğinde Hero'yla tanışmış ve iki genç birbirine aşık olmuş.

Daha sonraki günlerde Leandros her gece yüzerek kule-ye gelir, iki genç aşık kulede buluşup özlem giderirler. Yine bir gün Leandros yüzerek kuleye gelmek için denize altlayıp kulaç atmaya başlar, ancak denizde fırtına olduğundan bu defa işi zordur, ama o yüzmeye kararlıdır. Denizde yolunu bulması için Hero'nun yaktığı fenerin ışığını takip ederek yüzmeye devam eder, maalesef kuleye yaklaştığı sırada fener söner. Onların aşkı-

nı kıskanan kulede görevli bir kişi feneri söndürür, fener sönünce yolunu kaybeden Leandros fırtınanın yarattığı güçlü dalgaların arasında kaybolur. Sevgilisinin boğulduğunu gören Hero da denize atlar ve boğazın sularında o da kaybolur.

Bu hikâyelerden sonra Kız Kulesi'nin tarihine bakalım! Kız Kulesi, Asya ile Avrupa'nın buluştuğu bir noktada, Asya sahiline yüzerek gidilecek kadar yakın bir taş tümseğin üstüne yapılmış bir kuledir. İki kıta arasındaki konumu sayesinde dünyanın en değerli yapılarından biridir.

Geçmişi M.Ö. 341 tarihine kadar giden kule, o dönemin bir komutanı tarafından eşine anıt mezar olarak yaptırılmış. O dönemde kulenin bulunduğu yer Boğaz'ın bir burnuymuş, daha sonra sular yükselip kuleyle Üsküdar'ın kıyıları arasındaki bağlantıyı kesmiş ve kule denizin ortasında kalmış. Komutanın sütunlar üstüne inşa ettirdiği binaya Bizans döneminde ek bina yapıp gümrük istasyonu olarak kullanılmış. Bu dönemde Bizanslılar Sarayburnu'ndan kuleye zincir çekip Boğaz'dan geçen gemileri kontrol etmişler. M.S. 1110 tarihinde Bizans İmparatoru Manuel Comnenos buraya savunmak için bir kule inşa ettirmiş ve adına Küçük Kale demişler.

Osmanlı döneminde gösteri platformu olarak kullanılmış, mehter bölükleri burada gösteriler yapmışlar. 1509'daki

depremde zarar gören kule tekrar inşa edilmiş, bundan sonra bir fenerle gemilere yol gösterme amacıyla kullanılmış. 1830 yılındaki kolera hastalığı salgınında karantina hastanesi olarak kullanılmış.

*Bilgi için kultur.gov.tr ve [İstanbul.gov.tr](http://istanbul.gov.tr) web sitelerinden faydalanılmıştır.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- İmparator nerede yaşıyordu ve niçin mutlu değildi?

2- İmparatorun nasıl çocuğu oldu?

3- Hangi büyücü imparatora kızdı?

4- Bebeğin birinci yaş gününde kral ne yaptı?

5- Büyücü imparatora ne söyledi?

6- İmparator kızını korumak için ne yaptı?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

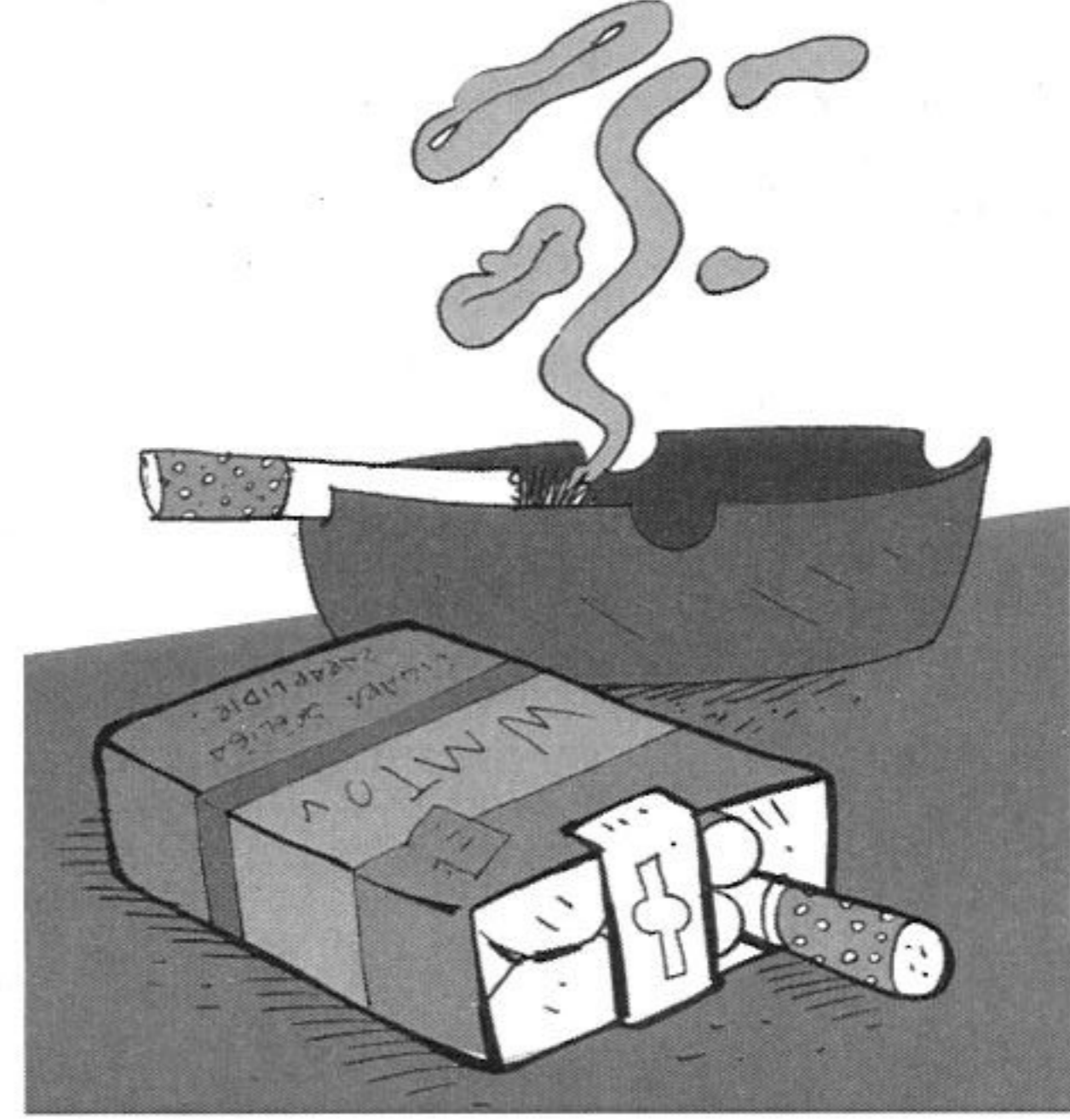
7- İmparatorun oğlu oldu. ()

8- Sepetin içinde yılan vardı. ()

9- İmparator her sabah kızına el sallıyordu. ()

[11]

SİGARA

Sigara niçin içilir? İnsanlar sigarayı neden içerler? Şimdi bu soruya bazı cevaplar verelim. Mesela bazı insanlar sevdikleri için içerler, bu insanlar tütün ve tütün mamullerini severler, onlara göre özellikle sohbet ederken bu tütün ürünlerini içmek sohbete bir keyif katar. Böyle başlayan sigara alışkanlığı daha sonra bağımlılığa dönüşür. Bağımlı sigara içmediği zaman işine konsantre olamadığını söyleyerek sigara içmek için bir sebep bulur. Bazı bağımlılar da içmezse başının ağrıdığını, bazıları içmezse sinirli olduğunu ve bu yüzden çevresindeki insanlara kızıp

onları kırdığını ve bu yüzden sigara içtiğini söyler. Eee.. bahane çok! İnsan isterse, yüz tane bahane bulabilir.

Sigara nedir? Sigara kağıda sarılmış tütündür. Tütünün anavatanı tam olarak bilinmez, ama Amerika kıtası olduğu hakkındaki görüşler ağırlıktadır. Anavatanı, Amerika kıtası olmasa bile Amerika kıtasının keşfinden sonra Avrupa kıtasına getirilmesinden sonra bütün dünyaya yayıldığı bir gerçektir. Orta Amerika'da bazı antik tapınakların duvarlarında M.Ö. 1000 yıllarına ait Maya rahiplerinin çubukla tütün içtiğini gösteren figürler vardır. Mayalar tütünü tıpta kullanıyorlarmış, bir yaralının acısını azaltmak için yarasına tütün sarıyorlarmış. Daha sonra da Aztekler ayinlerinde tütünü kullanmışlar. M.S. 470 veya daha sonraki yıllarda Mayalar, Amerika kıtasının çeşitli bölgelerine yayılmış. Tütün de onlarla birlikte yayılmış tabii ki. Daha sonra tütün Amerikan yerlilerinin yani Kızılderililer'in ayinlerinde kullandıkları çok önemli bir materyal olmuş. Avrupalılar, Amerika'ya geldiklerinde tütün içmeyi yerlilerden öğrenmiş ve Avrupa'ya götürmüşler, ama Kızılderililer tütünü dini törenlerde kullanıyordu, Avrupalılar zevk için kullandılar ve çok hızlı bir şekilde yaygınlaştı.

Kristof Kolomb, Amerikan'ın San Salvador adasına ayak bastığında yerlilerin ağzından, burnundan duman çıkardığı-

nı görmüş, daha sonra bunun tütün olduğunu öğrenmiş. Kolomb'a yerliler tarafından kendisine hediye edilen tütün yaprakları çok ilginç gelmemiş, ama bir isim vermek istemiş ve yerlilerin tütün içtikleri sazdan yapılan borunun adını bu bitkiye vermiş. Yerlilerin tütün içtikleri borunun adı "Tobacco".

Bu zamanlarda tütün Avrupa'da bilinmiyordu. Mezopotamya ve Mısır'daki medeniyetlerde de dinsel törenlerde bazı otların yakılarak tütsü olarak kullanıldığı bilinir, ama bunların tütün olup olmadığını bilmiyoruz.

Kolomb'dan sonra Amerika'ya giden Vespucci, Macellan, Cortez yerliler gibi tütün kullanmaya başlamışlar ve tiryaki olmuşlar. Tabii ki tütünü Avrupa'ya getirmişler. Romane Pane adında bir piskopos 1518'de tütün tohumunu İspanya'ya getirmiş ve İspanya'da tütün üretimine başlanmış. İspanya ve Portekiz'de kullanılmaya başlanan tütünü 1559'da Portekiz'de Fransa elçisi olan Jean Nicot, Lizbon'da görmüş, gördüğü tütünü dikmiş ve Fransız Kraliçesi'ne bu bitkinin kurutulup bazı hastalıklar için kullanılabilirdiğini söylemiş. Kraliçe bu bitkiye çok ilgi göstermiş. Daha sonra Fransa'da tütün üretimine başlanmış. Fransa'da tütüne önce "Kraliçe otu" denmiş, daha sonra Jean Nicot'dan dolayı "Nikotiana" adı verilmiş. 1828'de içindeki maddenin özellikleri bulunduktan sonra da bu maddeye "Nikotin" adı ve-

rilmiş.

Avrupa'da tütün tüketimi hızla artınca İspanya, Portekiz, İngiltere ve Fransa tütün üretiminden para kazanmayı düşünmüşler. İlk olarak Amerika kıtasındaki sömürgelerinde tütün üretimi yapan bu ülkeler daha sonra tütün üretimini Avrupa'nın güneydoğusuna, sonra kuzeyine yaymışlar. Macellan tütünü Filipin'e götürmüş, Portekizliler de Hindistan, Çin ve Japonya'ya götürmüşler, yani dünyanın büyük bir bölümüne yaymışlar.

Sigara denen bu zararlı nesneyi bütün dünyaya Amerikan yerlileri mi, bu Avrupa ülkeleri mi, yoksa bu nesneyi üretip reklamını yapan ve milyar dolarlar kazanan sigara firmaları mı yaydılar? Ya da sigaralı sahneleriyle yetişkinleri de, çocukları da sigara içmeye özendiren sinema filmleri mi? Siz ne düşünüyorsunuz, suçlular onlar mı? Yoksa hala bu bitkiyi üreterek para kazanan ülkeler mi?

Bazı ülkelerde tütünün zararı çok çabuk fark edilip yasaklanmıştır. 1575'te İspanya'da ve Kuzey Amerika'da daha sonraki yıllarda sırasıyla İngiltere'de, Japonya'da, Almanya'da, Avusturya'da, Rusya ve 1657'de de İsviçre'de yasaklanmış. Tütün kullananlara büyük cezalar, hatta idam cezaları verilmiş, çok kişi ölmüş, ama bu kadar büyük cezalar bile tütün kullanımını önleyememiş ve daha kötüsü devletler tütünden kazanabile-

cekleri büyük gelirleri fark edip tütün üretimini ve kullanımını teşvik etmeye başlamışlar. Osmanlı, tütünü 1600 yılından sonra tanımış, İngiliz, Venedikli, İspanyol gemiciler ve tüccarlar tarafından İstanbul'a getirilmiş. Osmanlı'da 1630'lu yıllara kadar tütün yasaklanmış, ama bu tarihten sonra içilmeye devam edilmiş.

Şimdi Türkiye'de 19 Temmuz 2009 tarihinden itibaren geniş kapsamlı bir sigara yasağı başladı. Haydi hayırlısı!

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

- 1- Sigara sevenler niçin sigara içer?
- 2- Bağımlılar ne sebeple sigara içtiklerini söyler?
- 3- Tarihte tütün Amerika kıtasına nasıl yayılmış?
- 4- Tobacco gerçekte neyin adıdır?
- 5- Tütün eski tarihte Amerika'dan başka nerede kullanılıyormuş?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- 6- Kolomb bir tütün tiryakisi olmuş. ()
- 7- Avrupa'da tütün üretimi ilk İspanya'da başlamış. ()
- 8- Fransa Kraliçesi tütünü yasaklamış. ()
- 9- Tütün kullanmayı tarihte ilk İspanya ve ABD yasaklamış. ()
- 10-Türkiye'de 1630'dan beri tütün yasak. ()

[12] TARIHTE ÖNEMLİ ŞAHSİYETLER 1

NASREDDİN HOCA

Şimdi başka bir tarihe gidelim! 13. yüzyıl. Eskişehir'in Sivrihisar ilçesinin Hortu köyünde doğan dünyanın en büyük filozoflarından biri olan Nasreddin Hoca dünyaya gelmiş ve dünyaya neşe katmış. Çocukken babasının medresesinde ilk öğrenimine başlamış. Daha sonra ailesi Sivrihisar'a göçmüş ve öğrenimine burada devam etmiş. Hoca, Sivrihisar'dan sonra öğrenimine devam etmek için Konya'ya gitmiş. Konya'da medrese öğrenimini tamamladıktan sonra gölge kadı olmuş. Gölge kadı o zamanlardaki stajyer kadı demek. O zamanlarda gölge kadılar da-

valara katılıyorlar ve kadıların verdiği kararları takip edip tecrübe kazanıyorlardı. Sonra Kadılık yapmıştır, kadılığı süresince zeka dolu, şaka gibi kararları vardır. Örneğin; yemeğin buharına ücret isteyen adama para sesi ile ödeme yapmış.

Sonra kadılığı bırakıp Akşehir'e yerleşir, burada çok sade gösterişsiz bir hayat sürer, halkın dertlerini dinleyerek ve bunlara üzülerek zamanını geçirir, tam bir sosyolog olur. Halk Hoca'ya derdini anlatarak rahatlar, derdini anlatan sayısı gün geçtikçe artar, Hoca artık derdini anlatanlara nükteli cevaplar verir; hem derdini anlatanlar, hem de bu sohbeti dinleyenler hem güler, hem de düşünür. Hoca kadılık yaptıktan sonra Akşehir'de sosyolog ve psikolog olur.

İnsanlara şakayla gerçekleri öğretir: İnsanlara kendilerini öğretir; yaptıkları yanlışları nükteyle yüzlerine vurur, büyüklük taslayanlara bunun kötü bir davranış olduğunu öğretir. Hoca herkesi sever; kötülerini bile, ama onlara nükteyle ders vermekten asla geri durmaz.

Mesela, bir gün Hoca'nın hanımını annesine gitmiş, Hoca evde yalnızmış. Günlük işlerini yaptıktan sonra evine gelmiş, akşam yemeğini yemiştir. Yemekten sonra Hoca'ya ağırlık çökmüş, eşi de evde olmadığı için sıkılıp erkenden yatıp uyumuş. Hoca horlayarak uyurken gece yarısı evine bir adam girer, eve

giren bir hırsızdır, Hoca hırsız girdiğinde hemen uyanır, ama horlamaya devam eder, hırsız onun uyduğunu sanıp evdeki eşyaları yanında getirdiği torbasına doldurup kapıyı yavaşça kapatıp evden çıkar. Hırsız çıktıktan sonra Hoca hemen kalkıp döşeğini ve yorganını alıp hırsızın peşine düşüp onu evine kadar takip eder. Hırsız evine geldiğinde anahtarını çıkarıp evinin kapısını açıp içeri girer, kapıyı kapatırken karşısında Hoca'yı görür. Hoca ona muzipçe güler. Hırsız şok olur ve Hoca'ya "Sen burada ne yapıyorsun? Hem de sırtındaki yorgan, döşek ne?" diye sorar. Hoca hırsıza "Eee.. senin eve taşınmıyor muyuz?" der.

Yine bir gün Hoca kahvehanede kahve, çay içip kasabalıyla sohbet ediyormuş. Yanındaki bir kasabalı heyecanla Hoca'nın dizine vurup "Hoca, bak şu yolda giden baklavacının çırağı bir tepsi baklava götürüyor." demiş. Hoca "Bana ne?" diye cevap vermiş. Adam "Ama Hoca, belki senin evine gidiyordur." demiş. Hoca "Eğer benim evime gidiyorsa, sana ne?" diye cevap vermiş.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- Nasreddin Hoca nerede doğmuştur?

2- Gölge kadı ne demektir?

3- Kadılığı sırasında kime para sesi ile ödeme yapmış?

4- Hoca insanlara şakayla gerçekleri nasıl öğretir?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

5- Hoca büyük bir filozoftur. ()

6- Hoca kadıyken çok kızarak sert kararlar vermiştir. ()

7- Hoca kendisine derdini anlatanlara gülüyormuş. ()

8- Hoca'nın eşi onu terk edince evinde yalnız kalmış. ()

[13]

TARİHTE ÖNEMLİ ŞAHSİYETLER 2

DEDE KORKUT

Türk tarihinin çok eski dönemlerine gittiğimizde önemli bir şahsiyeti görürüz, bu önemli şahsiyet Dede Korkut'tur. Dede Korkut, Türkler'in Oğuz boyundandır. Yaşadığı tarih tam olarak bilinmiyor, ama 9. asır ile 11. asır arasındaki bir tarihte yaşadığı tahmin ediliyor. Yaşadığı dönemde Oğuz Türklerinden büyük saygı görmüş ve o dönem Türk hakanlarına akıl hocalığı yapmıştır. O dönem, Türk hakanları onun öğüt ve tavsiyelerine büyük önem vermişler, bazı önemli kararları alacakları zaman ona danışmışlar, onun tavsiyelerine göre hareket etmişlerdir.

Dede Korkut sadece hakanlara değil, tarihten bazı örnekler vererek, hikâyeler anlatarak halka da nasihat etmiştir.

Halk onun anlattığı destansı hikâyeleri merakla dinlemiş, sonra dinleyenler başka kişilere anlatarak onun hikâyelerini bütün ülkeye yaymışlardır.

Dede Korkut, o dönemde çok önemli bir kişiymiş, Hakanlar zor bir durumla karşılaştıkları zaman mutlaka ona akıl sorarlar ve söylediği şeyleri yaparlarmış. Ona bilici derlermiş. Bu, bugünkü Türkçe’de bilgin, yani âlim demektir. Dede Korkut’un kerametli bir kişi olduğu gelecekle ilgili bilgiler verdiği, yaşadığı zamanda Hz. Muhammed’e elçi olarak gönderildiği söylenir. Dede Korkut hem ozandı; kopuz çalardı, hem de halka nasihatlerde bulunurdu.

Dede Korkut’un hikâyeleri 15. yüzyılda Akkoyunlu Devleti zamanında toplanıp kitap haline getirilmiş. Ve kitaba Dede Korkut Kitabı adı verilmiş. Dede Korkut’un dili duru bir Türkçe’ydi, bugün bile anlamak kolaydır. Kitapta on iki tane destan vardır. Dede Korkut’un anlattığı hikayelerdeki kahramanlar daima iyiliği, doğruluğu öğütler ve daima güçsüzün zayıfın yanındadır.

Dede Korkut Kitabı’nın el yazması iki nüshasından biri Vatikan’da, diğeri de Dresden’dedir. Dede Korkut Kitabı bu iki el yazması nüshaya dayanarak hem Türkiye’de, hem de birçok yabancı ülkede çeşitli dillerde basılmıştır.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- Dede Korkut hangi tarihte yaşamış?

2- Türk hakanları ne zaman ona danışmışlar?

3- Dede Korkut halka nasıl nasihat etmiş?

4- Dede Korkutun hikâyeleri nasıl bütün ülkeye yayılmış?

5- Onun hikâyeleri ne zaman kitap haline getirilmiş?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

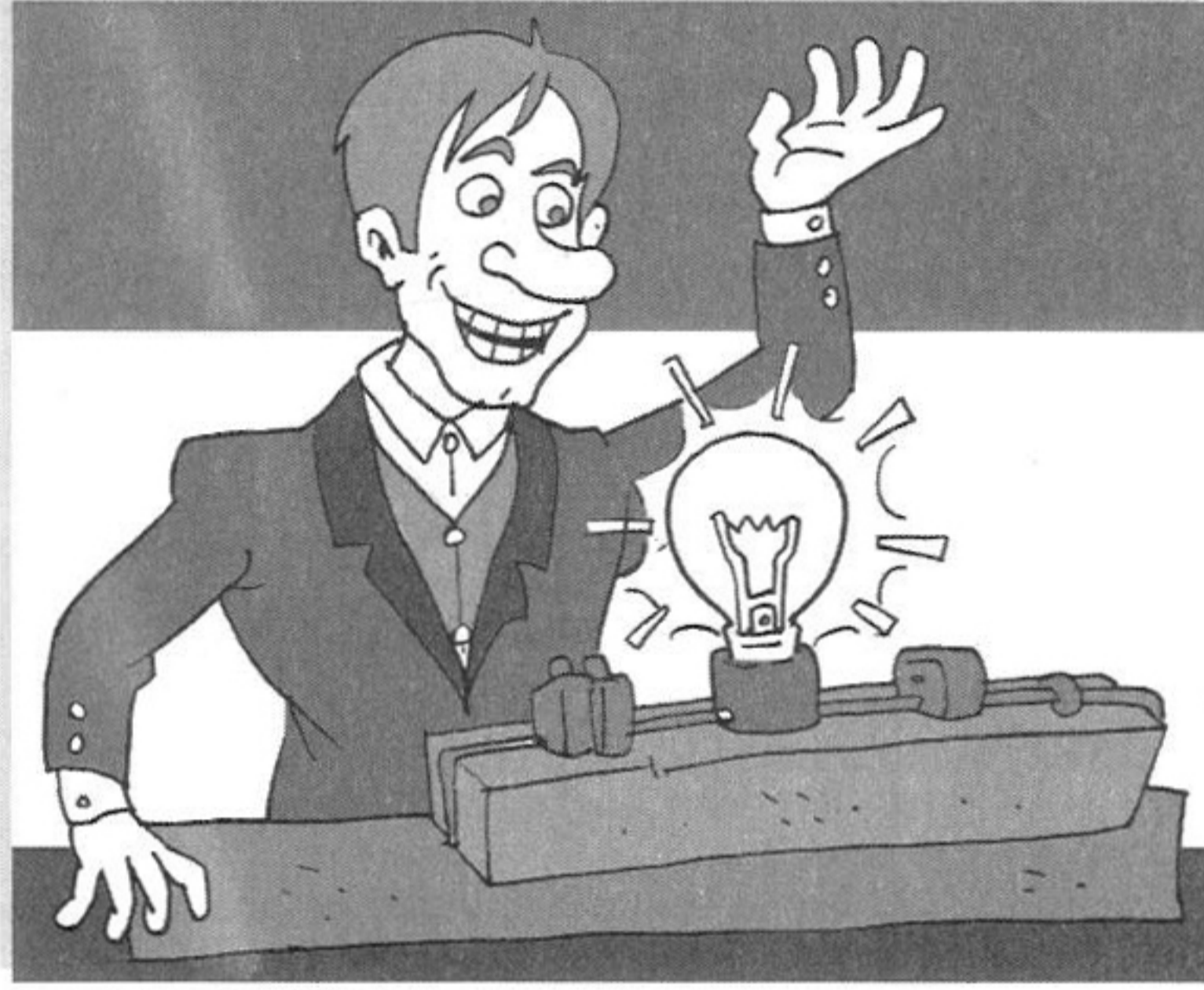
6- Dede Korkut 11. yüzyılda yaşadı. ()

7- O sadece ve sadece hakanlara nasihat etmiştir. ()

8- Dede Korkut’un dili duru Türkçe’ydi. ()

[14] TARİHTE ÖNEMLİ ŞAHSİYETLER 3

THOMAS ALVA EDİSON

Thomas Alva Edison kimdir? Dünyanın en büyük mucididir bence. O bütün dünyaya ışığı veren kişidir. Yunan mitolojisindeki Promete'nin insanlara ateşi verdiği gibi Edison da insanlara ampulü keşfederek ışığı vermiştir. Değerli bilim adamları birçok önemli keşif yaparak insanlığa kazandırır, insanlığın daha rahat ve kolay yaşaması için çaba sarf eden değerli bilim insanlarımıza saygı ve minnetimizi göstermeliyiz.

Bu değerli bilim insanlarından Thomas Alva Edison

elektriği bir ampul içinde ışığa çevirerek insanların gecelerini gündüze çevirdi.

Bence bu büyük adam şimdi cennetten bakıyor ve her elektrik düğmesine basıp lambayı açtığımızda mutlu oluyor, ama gereksiz elektrik kullandığımızda kızıyor, sanırım. Hiçbir bilim adamı doğanın gereksiz yere harcanmasını istemez, öyle değil mi?

Edison sadece ampulü bulmadı, daha önce kâğıda kayıt yapabilen bir telgraf icat etti, ilk gramofonu buldu.

Kişiliğine gelince sadece bilime âşıktı, daima yeni bir şeyler daha bulmak için çalışıyordu ve bazen elbiseleri üstündeyken çalışma masalarının birinin üstüne kafasını koyarak uyuyordu. Böyle bir insana şimdi bile deli denir, ancak bilime bu kadar aşık olan insanlar büyük buluşlara imza atarlar.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- Yazara göre Edison şimdi nerede ve ne yapıyor?

2- Edison ampulden başka ne icat etmiş?

3- Yazar Edison'u kime benzetiyor? Niçin?

4- Edison'un kişiliği nasıldı?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

5- Edison Yunan bir bilim adamıdır. ()

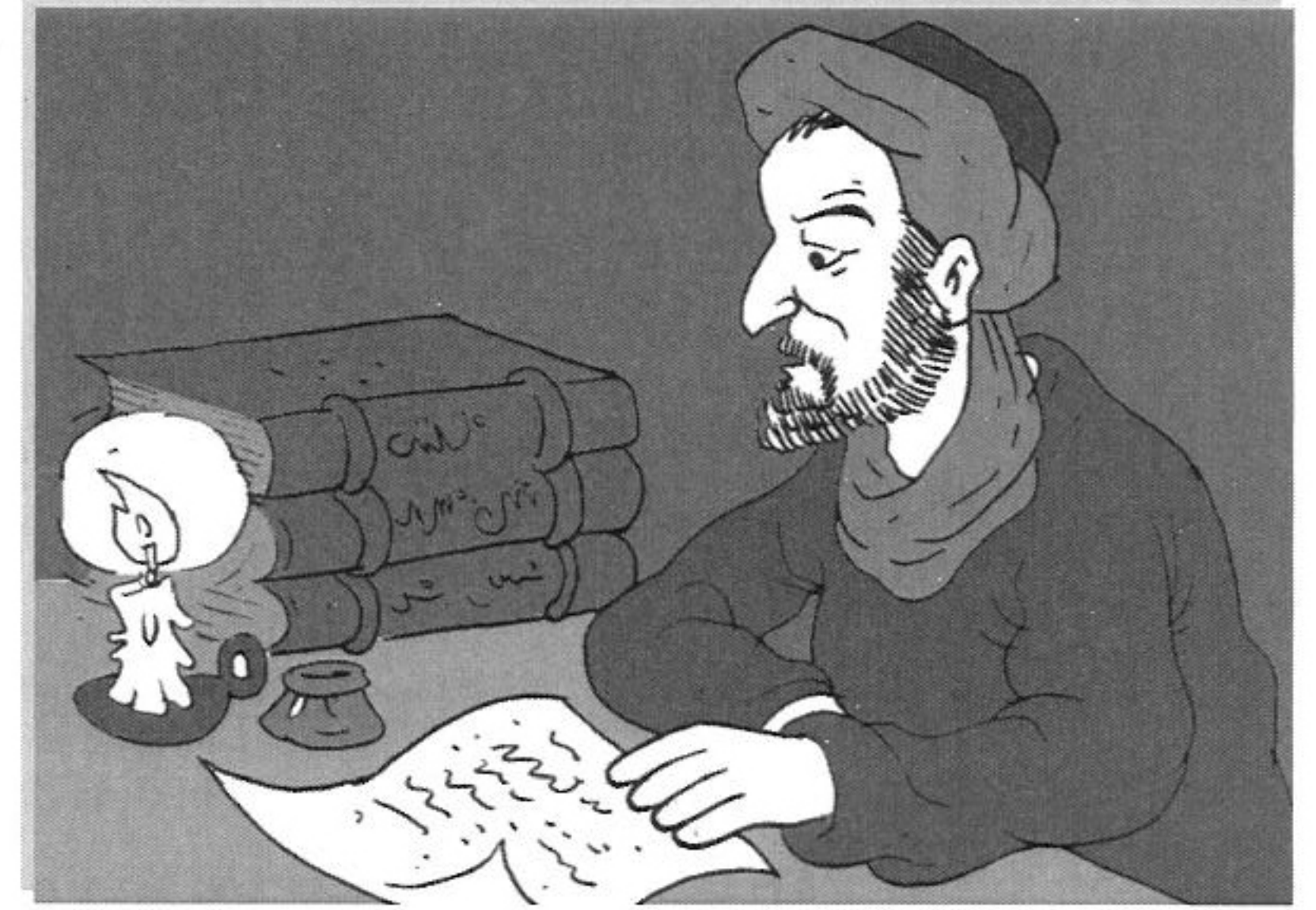
6- O bazen yorgunluktan çalışma masasında uyuyordu. ()

7- Edison elbiselerini çıkarmadan yatağına yatıyordu. ()

8- Edison elektriği bulan kişidir. ()

[15] TARİHTE ÖNEMLİ ŞAHSİYETLER 4

İBN-İ SİNA

Bilim adamı İbn-i Sina felsefe ve tıp alîmi. 980 yılında Buhara'da doğdu. Çok büyük bir zekâya sahip olan Sina müthiş zekâsı sayesinde öğrendiği her şeyi tam olarak detaylarıyla hatırlayan bir kişiymiş. Kur'an-ı Kerim'i on yaşında ezberlemiş. 18 yaşına kadar dönemindeki bütün bilimleri öğrenmiş, genç yaşında din, edebiyat, geometri, matematik, fizik, mantık, felsefe bilimlerine sahip olmuş. Tıp, astronomi, kimya, arkeoloji bilimlerini de öğrenmeye devam etmiş. Daha sonra tıp kitabı "El Kanun Fit Tıb" adlı eseriyle ünlü oldu. O kitabında sağlıklıyken ve has-

tayken insan vücudunun durumu anlatır. Hasta insanların nasıl iyileşeceğini, sağlıklı insanların sağlığını nasıl koruyacağını öğretir.

Tıp alanında birçok keşiflerde bulunmuş. Kanın gıda taşıyıcısı bir sıvı olduğunu, akciğerin küçük göğüs hareketleriyle çalıştığını, diyabette idrardaki şekerin varlığını ve kızıl hastalığını ilk o keşfetmiştir. Hastalıkların mikroplardan geldiğini ilk bulan da İbn-i Sina'dır. Yaklaşık bin yıl önce bütün hastalıkları yapan birçok küçük kurttur, ama maalesef onları görebileceğimiz bir aletimiz yok, demiş.

İbn-i Sina'dan önce beyin gibi gevşek ve kemik gibi sert dokuların iltihaplanmayacağı söyleniyormuş, bunu ilk olarak o reddetmiş. Kitabında her buluşunu öğrencilerine aktarır, buluşlarını öğrencilerin kolayca anlaması için küçük özetler şeklinde yazmış. Kitabı beş cilttir. Her kitabında tıp alanındaki buluşlarını anlatmıştır.

O da Nasreddin Hoca ve Edison ile cennette sohbet ediyor bence. Nasreddin Hoca'yla cennette sohbet eden daha birçok bilim adamı var, ama onlara daha sonra bakacağız.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- İbn-i Sina zekâsı sayesinde nasıl bir özelliğe sahipti?

2- O genç yaşında hangi bilimleri öğrenmiş?

3- Ünlü olduğu bilim alanı hangisidir?

4- "El Kanun Fit Tıp" adlı kitabında ne öğretir?

5- Tıp alanında diğer bilim adamlarından önce neyi bulmuştur?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

6- İbn-i Sina on yaşında Kuran-ı Kerim'i ezberlemiş. ()

7- Kanın gıda taşıyıcı bir sıvı olduğunu bulmuştur. ()

8- Beyin gibi gevşek ve kemik gibi sert dokuların iltihaplanmayacağını söylemiş. ()

9- Kitabını buluşlarını öğrencilerine aktarmak için ve kolayca anlamaları için küçük notlar şeklinde yazmış. ()

Güvercin - Bizim kedi, fare ve köpek hayatlarından memnunmuş.

Kocası - Geçenlerde kedi aradı, biraz sohbet ettik. Kedi hâlâ Leyla'nın evinde yaşıyormuş. Hem kedi, hem de Leyla durumlarından memnunmuş. Köpek, çiftçinin oğluyla İstanbul'a gelmiş, çiftçinin oğlu üniversite okumak için İstanbul'a taşındığında köpeği de yanına almış, çünkü köpek onun en yakın arkadaşıymış, köpek yanında olmazsa, yalnızlık hissedeceğini düşünmüş.

Güvercin - O bunları nereden biliyormuş?

Kocası - Köpek, kediyle görüşmüş. O anlatmış.

Güvercin - Eee.. Fare ne yapıyormuş?

Kocası - Köpek çiftçinin oğluyla gitmek isteyince fareyi yalnız bırakmaya gönlü razı olmamış ve ona "Sen de bizimle gel! Ne dersin?" diye sormuş.

Güvercin - O ne demiş?

Kocası - "Olur! Burası çok güzeldi, ama burada yalnız sıkılırım, hadi gidelim!" demiş. Birlikte İstanbul'a gelmişler.

Güvercin - Allah, Allah! Ne yani, şimdi buradalar mı?

Kocası - Buradaymışlar, "Hep beraber buluşalım!" diyorlar.

Güvercin - Tamam, anladım; hepsi burada, ama kedi nasıl gelecek?

Kocası - Kedi zaten buradaymış.

Güvercin - Nasıl, buradaymış?

Kocası - Leyla akraba ve arkadaşlarını ziyaret etmek için buraya gelmiş, kediye de yanında getirmiş.

Güvercin - Ne zaman buluşacağız?

Kocası - Bu akşam, Sultan Ahmet'te buluşacağız.

* * *

Güvercin - Ooo... arkadaşlar! Nasılsınız? İkinci kitaptan beri görüşemiyoruz.

- Fare** - Ben çok iyi olduğumu söyleyemeyeceğim, az önce korkudan ölüyordum. Siz bu şehirde nasıl yaşayabiliyorsunuz?
- Güvercin** - Ne oldu, Fare?
- Fare** - Ne olacak, her yerde arabalar var. Az kalsın bir araba beni eziyordu.
- Güvercin** - Evet, araba çok, ama dikkat edersen, sorun olmaz, zamanla alışırısın. Biz hiç zorluk çekmiyoruz.
- Köpek** - Tabii ki sizin için sorun olmaz. Siz caddede yürüyorsunuz, her yere uçarak gidiyorsunuz. Az kalsın ben de arabanın altında kalacaktım, sağa sola bakmaktan boynum ağrıdı.
- Kedi** - Bence çok trafik ve gürültü olmasına rağmen büyük şehir fena değil. Sokakta bazı kedilerle tanıştım, onlar da kalabalık ve trafikten şikayet ediyorlar, ama kolayca yemek buluyorlarmış.
- Güvercin** - Evet, bu şehirde genellikle kedileri seviyorlar. Çok insan onlara yiyecek bir şeyler veriyor yada lokantaların çöplerinde kendilerine yiyecek bir şeyler bulabiliyorlar.
- Köpek** - Vallahi ben alışamadım. Mustafa okumak için İstanbul'a gelince benim gelmemi istedi. O istediği için

- geldim.
- Fare** - Ben de hem sen istediğin için, hem de köyde yalnız başıma çok sıkılacağım için geldim, ama burada hayat çok zor ve benim için çok tehlikeli. Burada hiç kimse beni sevmiyor. Kadınlar benden korkuyor, adamlar hemen öldürmek için saldırıyorlar.
- Güvercin** - Evet, burada insanlar köpeklere, kedilere ve kuşlara alışkınlar, ama farelere alışkın değiller.
- Köpek** - Burada benim hayatım da zor. Köydeki gibi istediğim zaman rahat rahat gezemiyorum. Aptal gibi balkondan caddeden geçenleri seyrediyorum, gerçekten kendimi aptal gibi hissediyorum. Mustafa'nın zamanı olursa, onunla dışarı çıkabiliyorum. Keşke okulu çabuk bitse de köyümüze dönsek.
- Fare** - Keşke! Daha üç buçuk yıl var.
- Kedi** - İnşallah, Mustafa derslerini çalışır da okulunu uzatmaz, yoksa bir yıl fazla kalırsınız.
- Fare** - Sus Kedi! Allah korusun! Ben bir yıl fazla kalamam. O zamana kadar ölürüm, herhalde. Sen beni sevmediğini yine gösteriyorsun.
- Güvercin** - Durun, arkadaşlar! Kavga etmeyin, lütfen.!
- Fare** - Ama buluştuk buluşalı iki cümle konuştu. İkinci cüm-

lesinde benim kötülüğümü istiyor.

Kedi - Lütfen, Fare! Ama bu olmayacak bir şey değil. Eğer Mustafa derslerine çalışmazsa, arkadaşlarıyla gezer tozarsa, sınıfta kalabilir. Okulu da bir yıl uzar.

Fare - Bak! Üçüncü cümlesi de aynı.

Köpek - Tamam arkadaşlar.

Güvecin - Yıllar sonra sizi göreceğim için çok sevinçliydim, ama şimdi problemlerinizi dinleyince biraz üzüldüm. Ama kafanıza takmayın! Bu günler de geçer, güzel günler gelir.

Köpek - İnşallah bu günler çabuk geçer!

Fare - İnşallah, inşallah!

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- Köpek ne zaman İstanbul'a gelmiş?

2- Kedi niçin İstanbul'daymış?

3- Fare nasıl bir tehlike atlatmış?

4- Kediye göre büyük şehir nasıl?

5- Şehirdeki kediler nasıl yiyecek buluyormuş?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

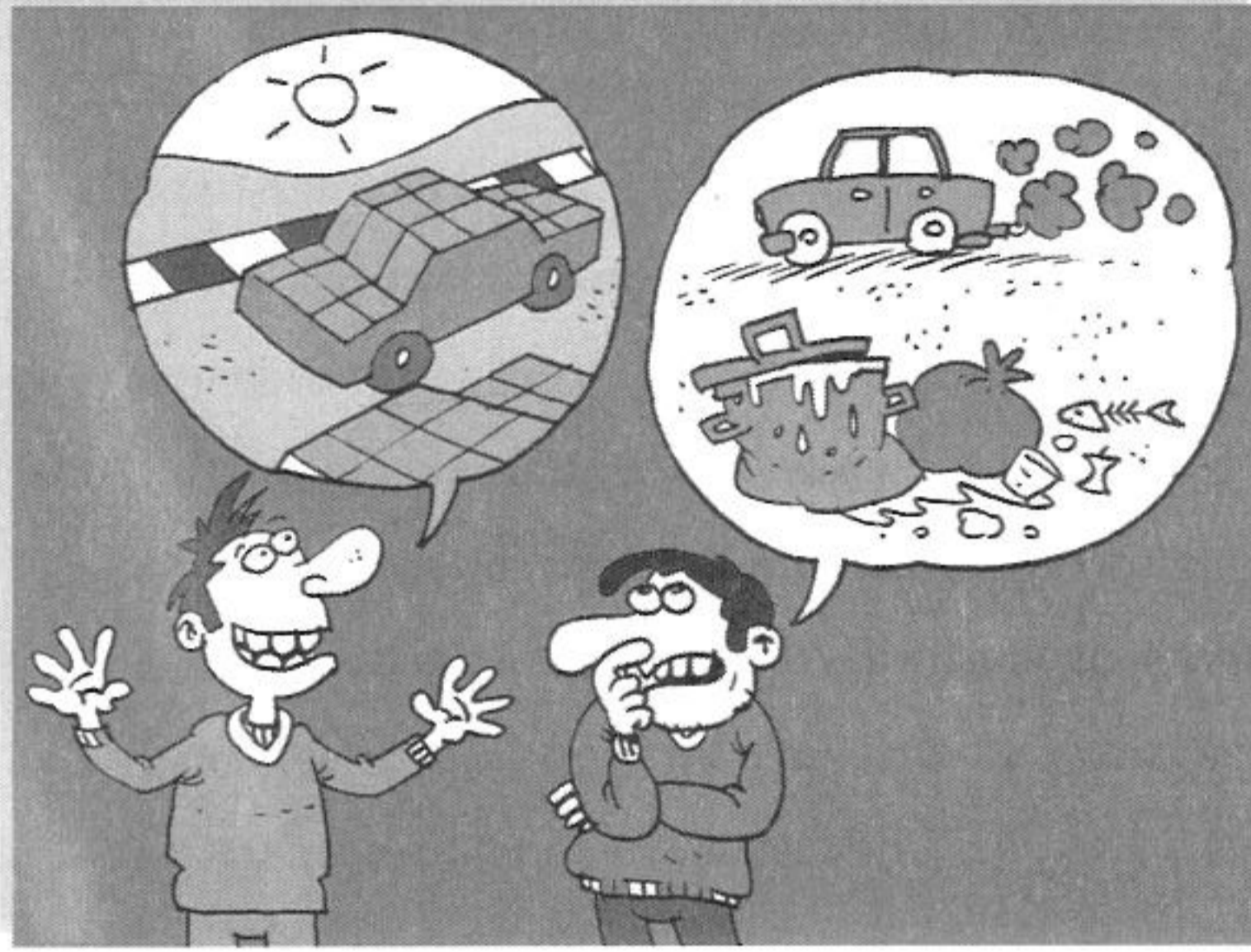
6- Köpek ve fare İstanbul'daki hayatlarından memnun. ()

7- Köpek istediği zaman dışarı çıkabiliyormuş. ()

8- Fareye göre kedi onun kötülüğünü istiyor. ()

9- Kediye göre Mustafa asla sınıfta kalmaz. ()

10-Güvercin bu buluşma sonunda çok mutlu oldu. ()

Galip - Merhaba Salim, nasılsın? Biraz solgun görünüyorsun.

Salim - Üç gündən beri çok fazla çalıştığım için hiç enerjim kalmadı. Tabii ki sadece ben çalışmıyorum, bütün arkadaşlar çok çalışıyor. Hepimiz çok yorulduk.

Galip - Sizin enerjiniz temiz enerji kaybı, çok yazık!

Salim - Ne demek şimdi bu?

Galip - Şaka yaptım, ama bu günlerde temiz enerjiye kafayı taktığım için her sohbette bir fırsat bulup bu konuyu sohbeta sokuyorum.

Salim - Alem adamsın! İnsandaki enerjiyle temiz enerji arasında nasıl da alâka kuruyorsun, bravo sana!

Galip - İnsan bir konuyu kafasına takınca kafasına taktığı konuyla her konu arasında bir bağlantı buluyor.

Salim - Gazetede ki haberi okudun mu?

Galip - Hangi haberi? Akdeniz'deki tatil yörelerinde, otellerin ve evlerin güneş enerjisi kullanarak sıcak su elde etmesi hakkındaki haberi mi?

Salim - Haa! O haber de var! Benim okuduğum haber güneş enerjisiyle çalışan arabalar hakkında. Sen okumadın mı? Türkiye'de Formula G/Güneş Arabaları Yarışmaları'nın beşincisi düzenlenmiş ve İstanbul Üniversitesi'nin arabası kazanmış.

Galip - Ne yazık ki bu haberi kaçırmışım. Nerede okudun, hangi gazetede? Yeni bir gelişme mi varmış, güneş enerjisiyle çalışan arabalarda ilerleme mi var, hızları artmış mı?

Salim - O da bir şey mi! Güneş enerjisiyle uçan uçak yapılmış.

Galip - Hadi ya! Gerçekten mi? Kim yapmış?

Salim - Yok ya, şaka yapıyorum! Ama bu da olacak, bundan eminim; arabadan sonra uçak üzerinde çalışılacak, hatta belki çalışılıyor. Bu yarışa yirmi üniversite tasarladıkları arabalarla katılmış.

Galip - Güneş arabaları en son hangi hıza ulaşmışlar?

Salim - Yaşar Üniversitesi tarafından yapılan araç 100 kilometrelik hıza ulaşıyormuş, ayrıca gece yolculuğu için sekiz saatlik enerji depoluyormuş.

Galip - Diğer üniversiteler hangileri?

Salim - Ee.. kendin gazetelere baksaydın! Şimdi sana her üniversitenin adını sayamam ki; zaman yetmez! Çok merak ediyorsan, haber sitelerini gez!

Galip - Tamam, bakarım! Bu temiz enerji konusu gerçekten çok önemli bir konu. Bu konuda yapılan her araştırma, her yeni buluş beni heyecanlandırıyor. İleri sürülen teoriler bile benim temiz dünya hayalleri kurmama sebep oluyor. Bazen kafamda film senaristleri gibi harika, tertemiz, enerji sorunu olmayan, barış içinde yaşayan insanların olduğu bir dünya senaryosu bile yazıyorum.

Salim - Aslında sen bu kafanda yazdığın senaryoyu gerçekten yazıp sinema sektörüne sunsan, belki ilgilenen bir film yapım şirketi beğenip film yapmak ister. Bence yaz! Senaryonu isteyen olmazsa da üzülmezsin. Ne olacak ki, denemekten zarar gelmez.

Galip - Boş ver film senaryosu yazmayı! Ben temiz enerji üretimi için yapılan çalışmaları sıkı takip ediyorum. Bu, yıl-

larca, hatta yüz yıllarca dünyayı kirleten bizden önceki insanların ve bizim gelecek nesle borcumuz.

Salim - Haklısın, sana katılıyorum! Geçen ay eşimle tatile gittik. Yoldaki araçların çıkardığı egzoz gazı felaketti. Biraz yakın gidersen, ağzına burnuna gaz doluyor. Araçlarına bakım yaptırmadan yola çıkan sürücüler hem çevreyi kirletiyorlar, hem de diğer yolcuları rahatsız ediyorlar.

Galip - Tabii ki bu da önemli, ama daha önemli olan bir şey var.

Salim - Neymiş o önemli olan şey?

Galip - Ben de yollarda senin gördüğün şeyleri görüyorum, yani hurda arabayla yolculuk edenleri, trafik kurallarını ihlal edenleri, diğer sürücüleri ve araçlarındakileri tehlikeye atanları, ama bunlar oluyor maalesef!

Salim - Hı, hı! Doğru! Benim anladığım şey şu: Ne kadar buluş yapılırsa yapılsın insanlar temiz dünyayı istemiyorsa, ve herkesten isteyip kendisi egoistse, buluşlar boşa gider.

Galip - Doğru! Neyse, iyi ki bilim bunu dikkate almadan çalışmalarına devam ediyor.

Salim - Bazı firmalar da temiz enerji üretimi için çalışmalar yapıyorlar. Geçen gün gazetede okuduğum bir habere göre temiz enerji üretimi yapmak amacıyla çalışma yapan birçok enerji firması varmış.

Galip - İnşallah enerji alanında çalışan bütün firmalar bu yola giderler. Örneğin, yenilenebilir enerji kaynaklarını değerlendirirler. Yenilenebilir enerji kaynakları hâlihazırda kullanılıyor, ama daha fazla kullanılsa kötü mü olur? Bu enerji kaynakları hiç tükenmeyecek enerji kaynaklarıdır.

Salim - Nasıl hiç tükenmeyecek!

Galip - Bu kaynaklar güneş, rüzgâr, su ve benzeri doğal kaynaklardan elde edilen enerji. Jeo termal enerji, dalga enerjisi, hidrojen enerjisini de bunlara ekleyebiliriz. Bunlar doğal enerji kaynakları, bu kaynaklardan elde edilen enerji doğaldır; atmosferimize, sularımıza, yiyeceklerimize zarar vermez.

Salim - Emin misin? Sudan elde edilen enerji suyu kalitesiz hâle getirmiyor mu? Şimdi tekrar su enerjisine mi döneceğiz. Yeni enerjiler ne getirecek? Elli yıl sonra güneş enerjisiyle ısıtılan suyun aslında kanser yaptığını söyleyebilirler. Ve ayrıca günümüzde teknoloji geliştiği için nükleer enerjinin şimdi en temiz enerji olduğu söyleniyor.

Galip - Sen tatilde fazla güneşte kalmamamızı yazan ve söyleyen haberleri düşünüyorsun sanırım. Güneşten enerji üretmekle güneşin cilt kanseri riski yaratması aynı şey değil. Güneş zaten dünyamızı ısıtıyor, güneş olmasa dünya yok

olur, biz de suyumuzu bu doğal enerjiyle ısıtıyoruz.

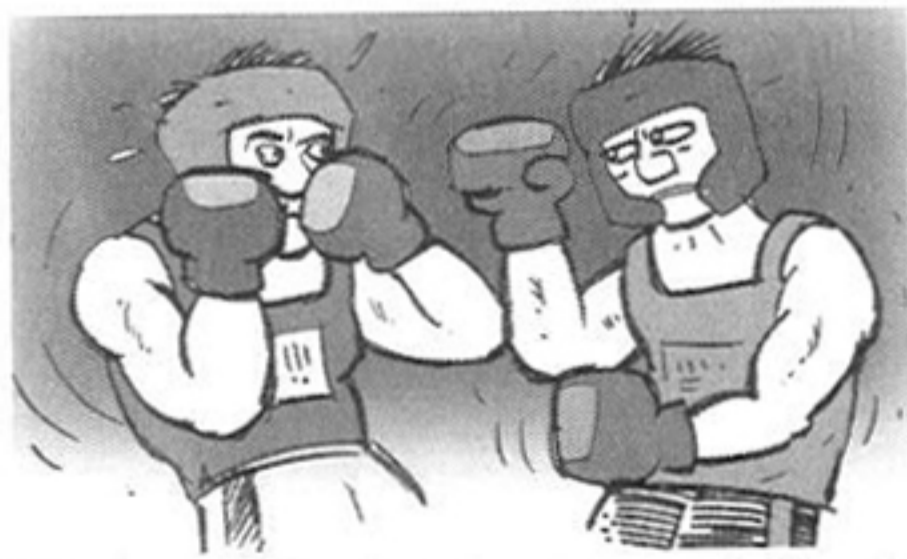
Salim - Unutma! Güneş birazcık fazla ısıtsa bile dünya yok olur.

yi'dir. Bu devletin yayınladığı bir gazetedir. İlk özel gazete 1860'ta yayınlanan Tercüman-ı Ahvâl'dir.

20. yüzyılda basım teknolojisi gelişince ve dağıtım imkânları artınca gazete tirajları milyonları bulmuştur. Her ne kadar TV, internet gibi hızlı haber teknolojileri gelişmişse de gazetenin yeri ayrıdır. Sabah otobüste, takside, dolmuşta gazetesini okuyarak yolculuk eden çok insan görürüz. Birçok insan gazetesini okuyarak kahvaltı etmeyi sever. Özellikle hafta sonu veya tatilde gazete okuyarak kahvaltı yapmak ayrı bir zevktir.

Bazı insanlar okumaya gazetenin birinci sayfasındaki başlıklardan başlar, bazı insanlar ise arka sayfadan başlar, hemen spor haberlerini okur, sonra tekrar başa döner. Tabii bu erkek okuyucular için böyledir. Şimdi birkaç gazete haberine bakalım!

GÜMÜŞ MADALYA

Atina Olimpiyatları'nda 48 kilo boksörümüz Atagün Yalçinkaya, altın için ringe çıktı. Ancak Atagün, kendinden çok daha tecrübeli olan Kübalı rakibine yenilerek gümüş madalyada kaldı. 17 yaşındaki Yalçinkaya "Pekin 2008'de olimpiyat şampiyonuyum." dedi.

(Hürriyet-03.08.2004)

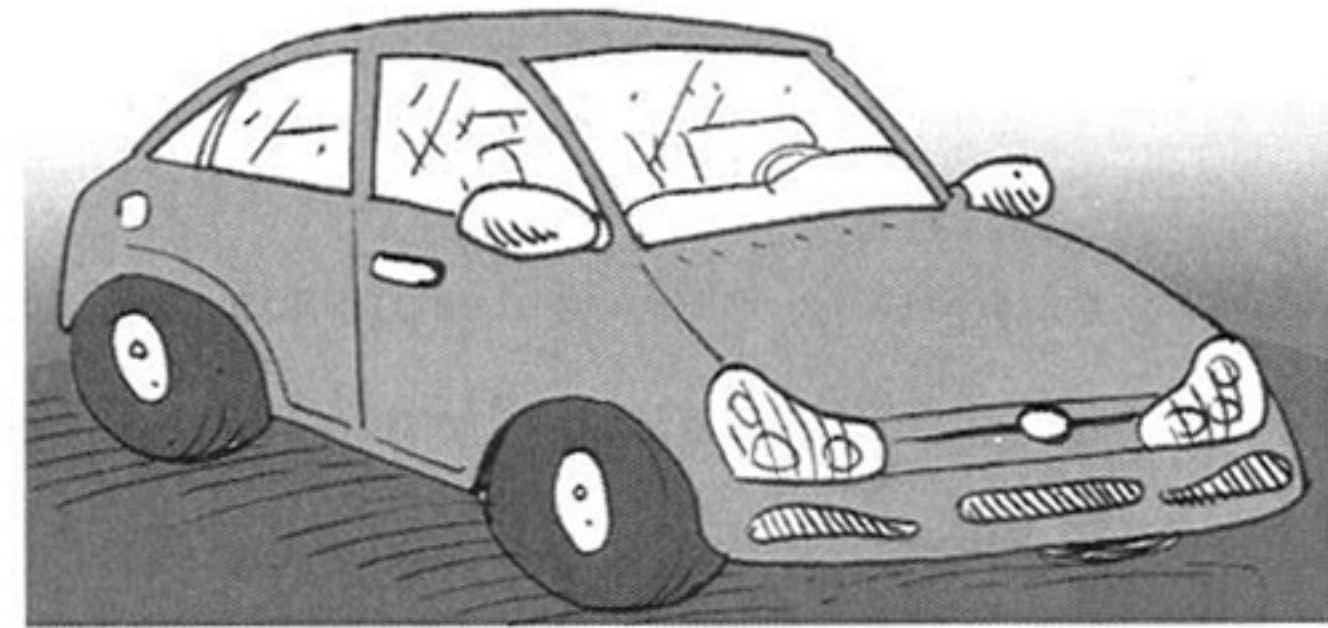
FB'DE YENİ SİSTEM BEĞENİLDİ

Kayserispor maçına Aykut Kocaman'ın yeni sistemiyle çıkan futbolcular, "Artık orta alana hakimiz, üstelik çift liberoyla kontra atak tehlikesi de yaşamayız." görüşünde. Fenerbahçe'yi Eylül ayında yoğun bir maç trafiği

bekliyor. 20 gün içinde beş maç yapacak. Kanarya, 10-11-12 Eylül'deki milli maçlardan sonra ligde Sebat, sonra Devler Ligi'nde Sparta Prag, daha sonra Malatyaspor, Gençlerbirliği ve Manchester United'la oynayacak. (Gazetespor, 30.08.2010)

CHRYSLER'DEN TANK GİBİ ARABA

Chrysler, 59.900 euro'dan başlayan fiyatlarla 300 C modelinden yıl sonuna kadar 200 adet satmayı planlıyor. Gücü

simgeleyen yeni model Türkiye yollarına çıkmadan 100 adet sattı bile. Chrysler, görenlere “tank gibi otomobil” dedirten 300 C’yi, Türkiye pazarında satışa sundu. 2004 yılının kalan dört ayında bu yeni modelden tam 200 adet satılması planlanıyor.

(Vatan, 30.08.2004)

KARISINDAN DAYAK YİYEN KOCA

Kocasını dövdüğü için altı ay eve yaklaşmama cezası verilen eş kocasını tehdit etmeye devam etmiş. Dayak yiyen koca tekrar şikayetçi olup eşinin tehditlerinin devam ettiğini söyleyerek mahkemeye başvurup karısının kendisine yirmi bin lira tazminat ödemesini talep etti.

(Hürriyet - 30.08.2004)

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- Roma’da ne için gazete çıkarılmış?

2- Gazete tirajları nasıl milyonları bulmuş?

3- Boksör Atagün neden altın madalya alamadı?

4- Fenerli futbolcular yeni sistem hakkında ne söylüyorlar?

5- Chrysler ne zaman 200 otomobil satmayı planlıyor?

6- Tekrar şikayetçi olan koca ne söylüyor ve ne istiyor?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

7- İlk gazeteler halka bedava dağıtılıyordu. ()

8- Chrysler’in yeni modeli gücü simgeliyor. ()

9- Adam karısını sık sık dövüyormuş. ()

Korhan - Geçen gün arkadaşlarla buluşup harika bir lokantaya gittik. Gittiğimiz lokantanın harika aşçıları var, hizmet eden garsonlar çok iyi; hem hızlı hizmet ediyorlar, hem de güler yüzlüler. Lokantanın pişirdiği yemekler harika!

Uğur - Afiyet olsun! Yediğiniz yemekler yüzde yüz harikaydı, peki sağlıklı mıydı?

Korhan - Ne demek sağlıklı mıydı? Kuzu şişler, mangalda köfteler, bunların yanında harika salatalar! Hepsi çok çok

iyiydi! Hımm!

Uğur - Salatalar faydalı da, diğerlerini ölçülü yemeli!

Korhan- Nasıl ölçülü yiyeceğiz abi? Izgara etler o kadar güzel kokuyor ki, insanda ölçü mölçü kalmıyor.

Uğur - Bak amcaoğlu, et yemek gerekli, ancak abartmamalı! Bak! Ben şimdi sana bir doktorun tavsiyelerini kısaca anlatayım. Gazetede yazan, sık sık televizyonlara konuk olup insanları bilinçlendirmek için bilgiler veren Doktor Osman Müftüoğlu, 27.07.09 tarihli Hürriyet Gazetesi'ndeki yazısında "Yaşamak için mi yemeli, yemek için mi yaşamalı?" diye soruyor.

Korhan - Abi! Beyefendi doktorsa, neden soruyor ki?

Uğur - Bırak şaka yapmayı! Yazının başlığı bu!

Korhan - Uğur Abi, sen normalde şaka yaptığım zaman kızmıyordun! Şimdi niye kızılıyorsun? Yoksa doktor arkadaşın mı?

Uğur - Tabii, tabii! Aynı sınıftaydık! Fakülteden arkadaşım.

Korhan- Bak şimdi sen şaka yapıyorsun. Sen bilgisayar mühendisisin, o doktor; nasıl aynı fakültede okudunuz?

Uğur - Şaka olur mu! Biz tıp fakültesinden de ders alıyorduk, o derslere beraber girdik, oradan tanıyorum, doktoru.

Korhan- Ne!

Uğur - Tabii! Virüs filan giren bilgisayarları tamir etmek için

kullanacağımız yöntemleri tıp fakültesinde öğrendik, aslanım! Ne sandın!

Korhan- Sen şakayı geçtin, dalga geçmeye başladın abi! Ayıp oluyor ama! Beni geri zekâlı yerine koymaya başladın.

Uğur - Sen şakayı kesersen, ben de keserim. Şimdi dinleyecek misin, yoksa sohbeti keselim mi?

Korhan - Tamam, dinliyorum.

Uğur - Doktor yazısının başlığında yaşamak için mi yememiz, yemek için mi yaşamamız gerektiğini soruyor. Bu soruyla insanların biraz düşünmesini amaçlıyor. Tabii ki yemeyi seven insanlar sevdikleri bir yemeği yedikleri zaman büyük bir haz alırlar, ama sağlık yemekten daha önemli değil mi? Bazı sevmediğimiz yemekleri niçin yemiyoruz? Alışmadığımız için. Ben bezelyeyi hiç sevmiyordum, ama şimdi bezelye yemeğini evde uzun zaman yemediysem, iştaki yemek saatimde lokantada bezelye yemeği yiyorum, yani önce sevmediğim bir yemeğe para ödeyip yiyorum.

Korhan - Uğur Abi, sen gerçekten Sayın Doktor Abimiz'le tıp fakültesinde derslere girdin galiba!

Uğur - Bunu nereden çıkardın şimdi?

Korhan- Doktordan daha çok sen konuşuyorsun! Doktor Bey ne

diyor? Sen onu söylemiyorsun!

Uğur - Evet! Doktor lokmalarımızın sayısını azaltmamızı, çiğneme süremizi uzatmamızı, lokmayı yutmak için acele etmememizi söylüyor, böylece yağı, şekeri, tuzu otomatikman azaltacağımızı söylüyor. Yaşamaya devam edebilmek için enerjiye ihtiyacımız olduğunu, bu enerjiyi de yiyip içtiklerimizden aldığımızı, yememizi, ama sağlığa uygun yememizi söylüyor.

Korhan- Hımm!

Uğur - Başka çok önemli şeyler de söylüyor. Bazen kendisinin de beyninin emirleriyle eşinin, arkadaşlarının ısrarlarının etkisiyle yemenin dozunu kaçırdığını söylüyor. Kafamızı sadece eş, dost ve çevremiz değil, gıda sektörünün doğal olarak yaptığı reklamların da karıştırdığını söylüyor. Demek ki beslenme konusunda doğru bilgiler alıp biz kendimiz bu bilgiler doğrultusunda beslenme alışkanlığımızı düzenlemeliyiz.

Korhan- Kafamızı karıştıran bu kadar etken varken bunu yapmak çok kolay bir şey değil, değil mi?

Uğur - Doktor bazı beslenme bilgilerinin zamanla değiştiğini, zararlı denen bir yiyeceğin zararlı olmadığını daha sonra anlaşılıp açıklandığını söylüyor ve değişmeyen bazı

sağlık bilgilerini anlatıyor. Doktor şunu söylüyor:

*Gereğinden fazla yemek ömrü kısaltıyor. “Can boğazdan gelir.” atasözümüz yaş kırkı geçince geçerli değil. Az ve sık yiyenler, kilosuna dikkat edenler daha uzun sağlıklı ve formda yaşıyor.

*Beslenmenizde günlük yağ miktarınızı azaltmanızda fayda var, ama günlük kalori ihtiyacınızın en az beşte birini yağlardan karşılamanız da şart. Daha az doymuş yağ yemek kalp sağlığını destekler, kanser riskini azaltır. Mesela tam yağlı süt ve süt ürünlerinde, yağlı etlerde doymuş yağ fazladır. Zeytinyağı ve diğer bitkisel yağlarda ise doymamış yağ fazladır.

Korhan - Yani şu yağlara dikkat edersek iş tamam mı?

Uğur - O kadar kolay değil. Daha çok omega-3, daha az omega-6 tüketmek sağlığı destekliyormuş.

Korhan - Omegaa.. et mi, sebze mi?

Uğur - Korhan, dalgaya başlama yine! Sıkıldıysan, anlatmayayım. Sen bilirsin!

Korhan - Yok, yok anlat! Faydalı bilgiler, ama arada bir şaka yapıp eğlenerek öğrensek, fena mı? Sen de çok ciddisin.

Uğur - Tamam, dinle! En güçlü omega-3 kaynakları özellikle soğuk sularda yetişen yağlı balıklar, ceviz, fındık ve

benzeri yağlı tohumlar ile yeşil yapraklı sebzeler.

Korhan - Ooo.. Ben balığa bayılırım, yanında da roka, ooh!

Uğur - Kaliteli protein tüketmek büyürken de, yaşlanırken de önemli diyor. “Yumurta, süt ürünleri, özellikle yoğurt ve balık kaliteli protein kaynakları, kırmızı et ve tavuk da yenmeli!” diyor.

Korhan - Yani bizim mangalda etler serbest mi? Bu doktoru çok sevdim, bence çok bilgili bir doktor.

Uğur - Kırmızı eti duyunca ağzın kulaklarına vardı. Daha çok bilgi ve tavsiye var, ama sana bu kadar yeter sanırım.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

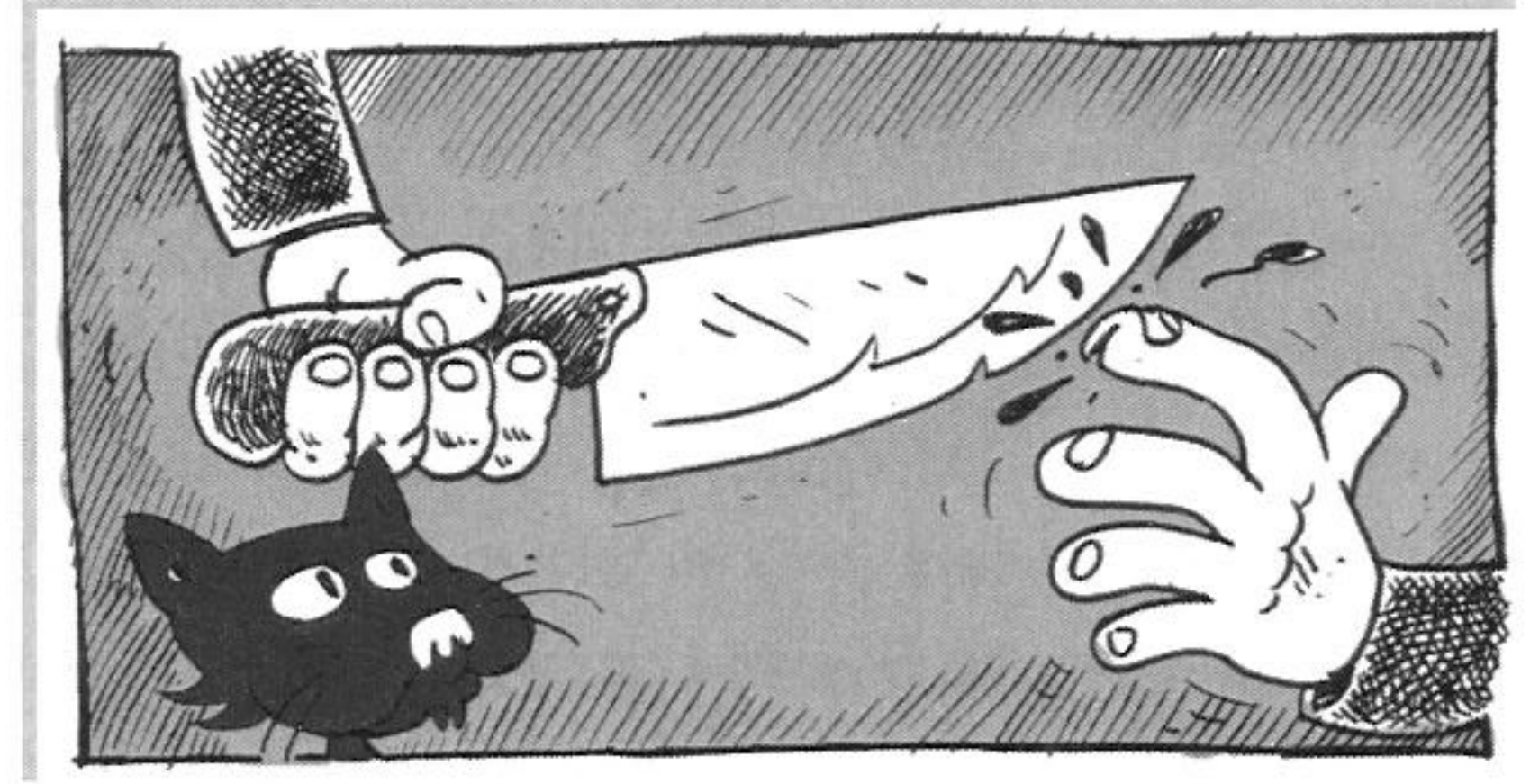
- 1- Hangi lokanta harikaydı?
- 2- Doktor yazının başlığında ne soruyor?
- 3- Bazı sevmediğimiz yemekleri neden yemiyoruz?
- 4- Doktor yağı, şekeri, tuzu azaltmamız için ne yapmamızı söylüyor?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- 5- Uğur bilgisayardaki virüsleri temizlemeyi öğrenmek için tıp fakültesinde ders almış. ()
- 6- Doktor gıda sektörünün yaptığı reklamların bazen kafamızı karıştırdığını söylüyor. ()
- 8- Günlük kalori ihtiyacımız için yağ hiç gerekmiyor. ()
- 9- Korhan'a göre faydalı bilgileri eğlenerek öğrenmek daha iyi. ()

[20]

BAZI İNANIŞLAR VE DEYİŞLER

İnsanlar tarih boyunca bazı şeylere inanmışlar ve bu inançlarını çocuklarına, çocukları da kendi çocuklarına aktarmışlardır. Bu inanışlarını kural gibi veya deyim gibi cümlelerle ifade etmişlerdir. Örneğin, “Gece tırnak kesmek uğursuzluk getirir!”, “Bıçak elden ele verilmez! Eğer verilirse, bıçağı verenle alan düşman olur!” demişler.

Bu tip inanışların bilimsel bir açıklaması yok, ama bir mantığı olabilir. Gece tırnak kesmek uğursuzluk getirmez, ama belki eskiden tehlikeliydi. Belki mum ışığında tırnak keserken birçok kişi parmağını kestiği için anneler böyle bir şeye inandırarak çocuklarını korumak istedi.

Bıçak elden ele verilmez, masaya veya bir yere konur,

alacak kişi oradan alır. Bu da iki kişi düşman olacağı için değil, alırken, verirken biri elini kesebileceği için bunu önlemek amacıyla uydurulmuş bir inanış sanırım.

Örneklere devam edelim: **“Yemek yerken bacak bacak üstüne atılmaz!”** Mesela bu mantıklı, yemek yerken bacak bacak üstüne atılırsa, öne doğru eğilince mide biraz katlanır ve bu yüzden yenen yemekler mideye iyi yerleşmez ve mide rahatsız olur.

“Bir işi yarım bırakanın ölümü zor olur!” denir. Bu da insanların başladıkları işi yarım bırakmaması için uydurulmuş, herhalde. **“Bugünün işini yarına bırakma!”** diye bir atasözü var, bu söz şunun için söylenmiştir: Her gün işleri yarına bırakırsak, birikir ve bir zaman sonra yapamayız, ama insanlar bazen atasözüne kulak asmayabilir, o zaman bazı batıl inançlar lazımdı, demek ki!

“Ekmek kırıntılarını atılmaz, toplanıp yenirse, evin bereketi çok olur.” denir. Bu israfı önlemek amacıyla söylenmiştir, sanırım. Özellikle yokluk yıllarında, insanların yiyecek bir dilim ekmek bulamadığı yıllarda bu inanç yerleşti, sanırım. Bu batıl bir inanç olmayabilir, büyük ihtimalle. Tamamen tasarrufu teşvik etmek amacıyla söylenmiştir. Bütün tarih boyunca insanın temel yiyeceklerinden biri olan ekmek dinlerde de kutsal-

dır. Bunun için israf edilmezse, evin bereketinin artacağı söylenmiştir.

Bazı batıl inançlara bir varsayım bulmak zor. Örneğin, önünden kara kedi geçerse, şanssızlık getirir. Neden? Tarihte cadı avı yapılan zamanlarda cadılar ile kedi partner olarak görüldüğü için mi acaba? Hem kedi, hem de siyah!

Bazı batıl inançlar da ümit duygusundan kaynaklanır. Örneğin, bir futbolcu maça çıkarken bir takı takar **“Uğurlu takısını takarsa, iyi oynadığını düşünür. Takmazsa ve iyi oynarsa, bunu dikkate almaz, ama kötü oynarsa **“Uğurumu takmadığım için kötü oynadım.”** diye düşünür.**

Neyse! İnsanlar dini inançlarının yanında şans getirmesi için başka küçük inançlara da ihtiyaç duyuyorlar demek ki.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- Tarih boyunca insanlar inandıkları şeyleri kimlere aktarmış?

2- Ebeveynler neden “Gece tırnak kesilmez, uğursuzluk getirir.” demişler?

3- Neden “Yemek yenirken bacak bacak üstüne atılmaz.” sözü mantıklı?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

4- Bıçak elden ele verilirse, şans getirir; loto bile kazanabilirsiniz. ()

5- İşleri biriktirirsen, bir zaman sonra yapamazsın. ()

6- Ekmeğe dinlerde de önem verilmiştir. ()

7- Kedi tarihte cadıların partneri olarak görülmüş. ()

8- Ümit duygusundan gelen inanışlar da vardır. ()

9- İnsanlar aslında bu inanışlara ihtiyaç duymuyor. ()

[21]

FIKRA

Fıkra nedir? İnsanlar sohbet ederken ara sıra birbirlerine komik, küçük hikâyeler anlatırlar. Bu komik, küçük hikâyelerin bazıları güldürür, bazıları düşündürür. Bu küçük güldürücü hikâyelere fıkra denir.

Fıkralar komik, düşündürücü, ama bazen de kırıcı olabilir. Bilinen bir insan hakkında, bir bölge veya ülke hakkında anlatılan kırıcı fıkralar bazı insanlar tarafından sevilmez, çünkü küçük düşürücü olabilir. Eskiden hiç kimseyi kırmamak için fıkraya “Adamın biri bir gün...” diye başlanıyordu.

Nasreddin Hoca fıkraları hiç kırıcı olmayan, güldüren ve düşündürülen fıkralardır.

Nasreddin Hoca eski insanlar tarafından çok çok sevilir.

O kadar çok sevilir ki, Nasreddin Hoca'nın cennette olduğuna inanılır. Bir gün halalarımın biriyle sohbet ederken, "O şimdi cennette, cennete gelenlere elbise dikiyor, terzi yapıyor. Bu dünyadaki görevi insanları güldürmekti, öteki dünyadaki görevi de terzi." dedi.

O zamanlar bir çocuktum, Nasreddin Hoca'nın terzi yapması bana çok ilginç geldi. Büyüdük, yine sülâle bir aradaydı, kuzenlerim, teyzelerim, amcalarım, dayılarım hep beraberdik. Bir bayram günüydü. Büyük sanatçı Adile Naşit vefat etti. Onun hakkında sohbet başladı. Herkes onu tekrar hatırlayıp, üzüldü. Adile Teyze TV'de, akşam saat sekizde çocuklara Türk ve dünya masallarını anlatıyordu. Masala "İyi akşamlar kuzucuklarım!" diye başlıyordu. Bir kuzenim "Ben, Adile Teyze'yi rüyamda gördüm, o da Nasreddin Hoca'ya terzi işinde yardım ediyordu, çok mutluydular." dedi. Demek ki herkes sevdiği insanın cennette olduğunu düşünüyor. Şimdi size Nasreddin Hoca'nın bir fikrasını anlatalım!

A) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- 1- Fıkralar bazen güldürür, bazen de düşündürür. ()
- 2- İyi insanlar herkesin cennette olduğunu düşünür. ()
- 3- Eskiden fıkralar çok kırıcıydı, şimdi daha iyi. ()
- 4- Hoca hayattayken terzi yapıyormuş. ()

[22]

YE KÜRKÜM, YE!

Nasreddin Hoca bir akşam bahçede otururken yan komşudan sesler gelmeye başladı. İnsanlar yüksek sesle konuşuyor, kahkaha atıyordu. Gürültü gittikçe artıyordu. Hoca merak edip bakmaya karar verdi ve komşusuna gitti, kapıyı çaldı. Kapıyı bir hizmetçi açtı. Evin büyük bahçesinde masalar kurulmuş, kalabalık misafirler yemek yiyip sohbet ediyor ve neşeye gülüyorlarmış. Hoca da içeri girmiş. Hizmetçi ona bahçenin köşesinde küçük bir masada yer göstermiş. Masadaki insanlar normal insanlarmış, ortadaki büyük masada da zengin insanlar oturuyormuş. Güzel elbiseleri, kürkleri varmış. Hoca hizmetçiden bir çorba istemiş. Uzun zaman beklemiş, ama çorbası gelmemiş. Bütün

hizmetçiler ortadaki büyük masaya hizmet ediyorlarmış. Hoca çok kızıp evine gitmiş. Sandığından kürkünü çıkarıp giymiş. Genellikle giymiyormuş, ama Hoca'nın çok güzel bir kürkü varmış. Tekrar komşusuna gitmiş. Yine bir hizmetçi kapıyı açmış, bu defa komşusu da Hoca'yı görmüş, onu kendi masasına davet etmiş. Hizmetçiler zenginlerin masasına oturan Nasreddin Hoca'ya hemen sıcak bir çorba getirmişler. Hoca çorbaya bakmış, bakmış ve kürkünün eteğini çorbanın içine sokup "Ye kürküm, ye! Bu çorba bana değil, sana geldi." demiş.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

- 1- Hoca komşudan gelen gürültüyü duyduktan sonra niçin oraya gitmiş?
- 2- Hoca ortadaki büyük masaya ne zaman davet edilmiş?
- 3- Hoca niçin kürkünü çorbaya sokup "Ye kürküm, ye! Bu çorba sana demiş?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- 4- Hoca ilk gittiğinde çorba gelmeyince sakince evine gidip üstünü değiştirmiş. ()

[23]

KRAVATIN ÖNEMİ

Adamın biri cipiyle çölde giderken cipi bozulmuş. Adam yürümeye başlamış; yürümüş, yürümüş, çöl bitmiyor. Artık takati kalmamış, çöle yüzüstü yatmış. Ümidini kaybetmek üzereymiş, tam o an bir ses duyup kafasını kaldırmış. Duyduğu ses kendisine doğru gelen devenin çan sesiymiş. Bir adam deveyle geliyormuş. Adam "Suu, su!!!" diye bağırmış. Devede kravatlar varmış ve deveyle gelen adam "Su yok, ama istersen, kravat vereyim." demiş. Adam çok kızmış ve bağırarak "Ben kravata ne yapayım? Bana su lazım, aptal adam!" demiş. Böyle söyleyince deve ve adam kaybolmuş!

Adam sürünerek yoluna devam etmiş. Beş dakika sonra gücü bitmiş ve tekrar yüzüstü yatmış. Tam o anda kravat satan adam devesiyle tekrar gelmiş. Çölde kalan adam “Bu defa su getirdi” diye düşünüp, yine “Su getirdin mi?” diye sormuş. Kravat satan adam “Su yok, sana bir kravat vereyim?” demiş. Su isteyen adam kızarak bağırmağa başlayınca deve ve adam kaybolmuş. Adam sürüne sürüne yoluna devam ederken bir saray görmüş. Çok sevinmiş, yerden kalkıp saraya koşmuş. Sarayın kapısında iki asker varmış, “Dur, nereye gidiyorsun?” demişler. Adam “Su istiyorum, su. Aç şu kapıyı!” demiş. Asker “Maalesef içeri giremezsin, bu saraya kravatsız girmek yasak!” demiş.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

- 1- Adam ne zaman bir ses duymuş?
- 2- Hangi ses devenin sesiymiş?
- 3- Develi adam ne zaman kaybolmuş?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- 4- Çöldeki adam sürünürken “Boş ver, yatıp uyuyayım.” deyip yüz üstü yatmış. ()
- 5- Çölde sürünen adam ona verilen suyu istememiş. ()
- 6- Saray’ın kapısındaki nöbetçiler adama “Bu saraya kravatsız giremeyeceğini söylemişler. ()

[24]

KAPTAN TEMEL

Kaptan Temel çok lüks bir geminin kaptanıymış. Ünlü bir Türk iş adamı olan Kasım Bey dünyanın en önemli iş adamlarını İstanbul’a davet etmiş. Program şöyleymiş: İş adamları İstanbul’u gezecekler, tarihi yerleri ve güzel yerleri görüp Temel Bey’in kaptanlık yaptığı transatlantik gemiyle İstanbul’dan hareket edip bir dünya turuna başlayacaklarmış. On beş gün sürecek bu tur boyunca dünyadaki ekonomik durumu değerlendireceklermiş.

Neyse! Gemi demir alıp İstanbul’dan yola çıkmış. Marmara Denizi’ni, Ege’yi ve Akdeniz’i geçip okyanusa açılmış.

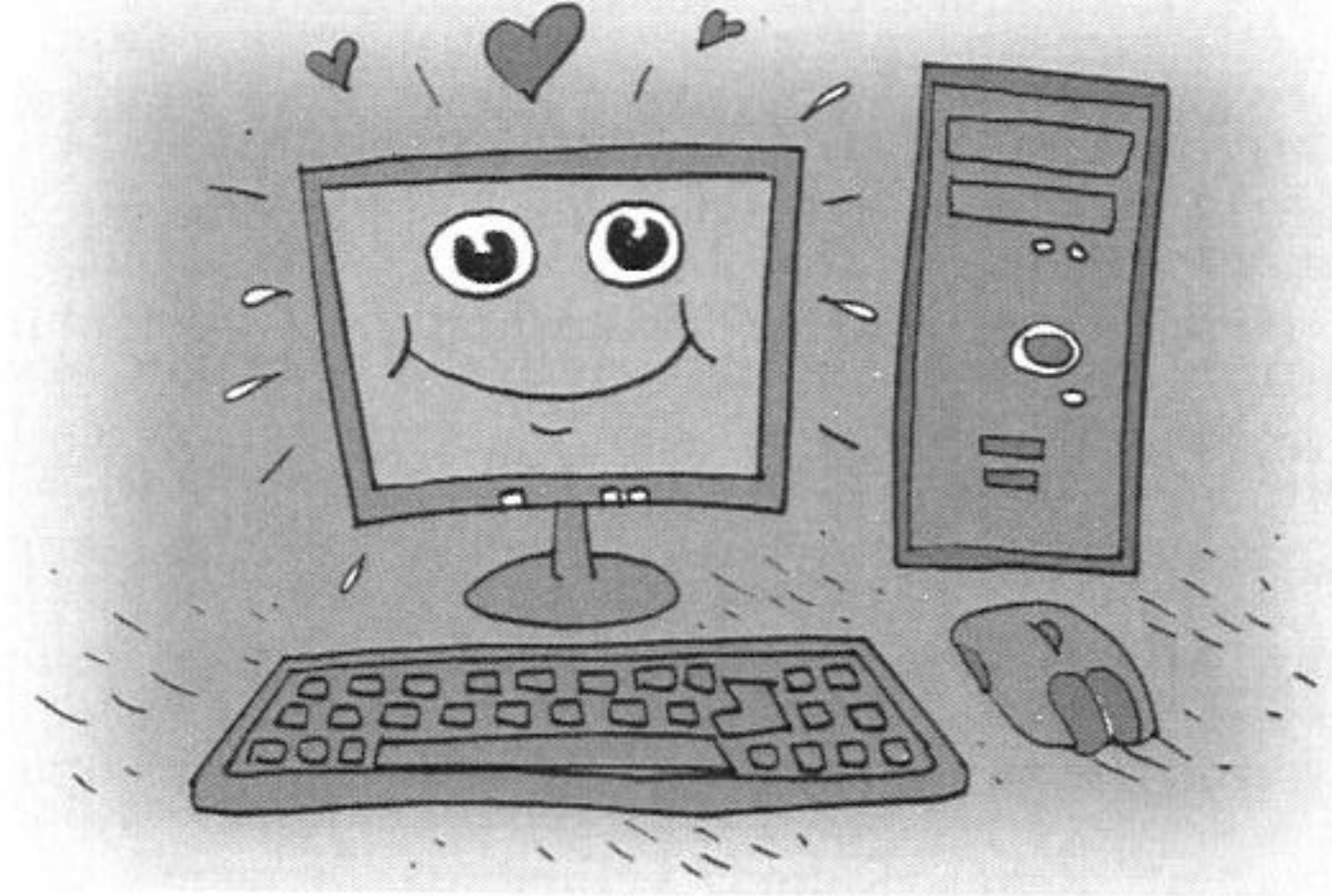
Dünyaca ünlü iş adamları yiyip, içip, güneşlenip, dinlenmekle birlikte çok önemli toplantılar yapıyorlarmış. Gezinin beşinci gününde teknolojiye çok meraklı olan Kasım Bey kaptan köşküne çıkmış. Kaptana bazı elektronik aletleri gösterip ne işe yaradıklarını soruyormuş. Tam o sırada küçücük bir adanın yanından geçiyorlarmış. Yanından geçtikleri adada bir adam ellerini havaya kaldırmış, kendini gemidekilere göstermek için çırpınıyormuş. Kaptan Temel Bey adamı görüp “Vıııtt, vıııtt!” diye siren çalıp adayı geçmiş. Kasım Bey heyecanla “Kaptan! Adada bir adam vardı, görmedin mi?” diye sormuş. Temel Bey sakince “Haa! Onu mu? Gördüm, gördüm. Bu adam nedense beni çok seviyor, buradan her geçtiğimde çılgınlar gibi beni selamlıyor, ben pop star falan değilim ama, neyse. Beni görünce mutlu oluyor, ben de her defasında siren çalıp ona selam veriyorum.” demiş.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

- 1- Ünlü iş adamları neden gemiyle dünya turu yapıyorlarmış?
- 2- Kasım Bey neden kaptana elektronik aletleri soruyormuş?
- 3- Hangi adada bir adam varmış?
- 4- Temel Bey adam hakkında ne düşünüyorlarmış?

[25]

DUYGUSAL ROBOT

Ali Murat Erkorkmaz, Vatan Gazetesi'nin Pazar ekindeki haberin kahramanı. Haber çok ilginç; Erkorkmaz yapay zekası olan bir bilgisayar yapmış. Adı Kompişko olan bilgisayar hem konuşabiliyor, hem de düşünebiliyormuş. Kompişko henüz iki haftalık bir bebek ve yeteneklerinin yüzde beşini kullanabiliyormuş. Erkorkmaz “İki ay içinde her şeyi yapabilecek.” diyor. Kompişko bir cümle duyarsa, hemen hafızasına kaydediyormuş. Mesela “Bana bugünün tarihini sordu.” diyor ve konuyla ilgili bilgileri bulup eşleştirerek cevap veriyormuş. Eğer hafızasında sorunuzla ilgili bilgi yoksa, internete girip araştırıp size bir sentez hazırlıyormuş. Daha da ilginç bir yönü bu bilgisayarın

duyguları varmış. Bu bilgisayar televizyoncu Murat Birsnel'in programında tanıtılmış. Kompişko'nun duygusal tepkilerini göstermek için Erkorkmaz ona "Kötü bir bilgisayarsın." demiş ve hemen "Şaka yaptım, çok hoşsun." demiş. Eğer gönlünü almazsa, kendini kapatıyormuş. Bu defa kendini kapatmamış, ama kırgınmış, çünkü Erkorkmaz'ın "Photoshop'u aç!" komutunu yerine getirmemiş. Kompişko şu anda İngilizce anlıyor ve konuşuyormuş. Erkorkmaz, Kompişko'ya Türkçe'yi daha sonra yükleyecekmiş. Murat Birsnel'le Ali Erkorkmaz Türkçe konuşurken, anlamıyormuş, ama dinliyormuş. Bir ara "Türkçe konuşmayın, anlamıyorum!" demiş. Sınırsız kelime alabiliyormuş ve 3-4 bin cümleden anlam çıkarabiliyormuş. Bir kelimenin anlamını bilmiyorsa, internete girip sözlüklerden buluyormuş.

Ali Murat Erkorkmaz lisede öğrenciyken robot yapıyormuş. Elips pergel ve uzay ayakkabısı tasarladıktan sonra NASA'nın dergisine kapak olmuş. Buket Aşçı'nın gazetedeki bu haberi gerçekten çok ilginç bence. Habere göre Ali Erkorkmaz daha başka şunları söylüyor:

Kompişkoya ekonomiyi inceleteceğim, hiçbir ekonomist onun kadar iyi analiz yapamayacak. Japonların ünlü robotu Asimo'dan çok çok daha üstün, çünkü Asimo sadece görüyor ve hareket ediyor. Kompişko düşünebiliyor, her şeyi yapabilecek,

belki bir gün oturup birlikte çay içeceğiz ve bayan Kompişko'yu yaparsam, aşık olabilir; çünkü komplimanlara, komplimanla cevap verebilir.

Microsoft bunu yirmi yıldır yapamadı, ben yaptım. Bu Türkiye için büyük bir şans, devlet mutlaka yatırım yapmalı. Çeşitli dillere, ekonomiye, eğitime, güvenlik sistemlerine uyarlanıp pazarlanması gerek. Amerika'nın son 15 yıldaki çıkışı bilgisayar sayesinde oldu. Türkiye bilişime yatırım yapmalı.

Erkorkmaz "I Robot" filminden etkilenip yapay zekâ çalışmalarına konuşma modülü eklemiştir.

Erkorkmaz, Buket Aşçı'nın diğer sorularına şu cevapları veriyor:

-Filmlerdeki gibi kontrolden çıkarsa?

-Zaman zaman korkmuyorum değilim, Frankensteinçilik mi oynuyorum diye... Evet, bu risk var. Evdeki eşyaların kontrolünü ona verirsem, beni bile eve kilitleyebilir.

-Tehlikeli ellerde zararlı olmaz mı?

-Ben bilim yapıyorum, bunun iyi kullanılması başka konu. Mesela; bıçak, hem ekmek kesmek için kullanabilirsiniz, hem de cinayet işleyebilirsiniz.

Buket Aşçı'ya bu haberinden dolayı teşekkürler, TV'leri takip edemeyenlere de ulaştırdı, gazeteye taşıyarak.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

- 1- Duygusal robot neler yapabiliyormuş?
- 2- Eğer Kompişko soruyla ilgili bilgileri bilmiyorsa, ne yapıyormuş?
- 3- Kompişko niçin "Photoshop'u" aç komutunu yerine getirmemiş?
- 4- Kompişko ekonomistlerden üstün olacak mıymış? Niçin?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- 5- Kompişko şimdilik Türkçe anlamıyormuş. ()
- 6- Japon robot Asimo, Kompişko'dan daha üstünmüş. ()
- 7- Microsoft böyle bir robot yapmak için yirmi yıldır çalışıyormuş. ()
- 8- Erkorkmaz bir robot filminden etkilenip, bu tip bir robot yapmış. ()

[26]

EVİM EVİM GÜZEL EVİM

'Sıcacık bir yuvamız olacak, çocuklarımız bahçede koşacak, oynayacak canım!'

Ayla - Turan, evlenince nerede oturacağız?

Turan - Dün çok güzel kiralık bir eve baktım canım. Kirası da uygun. Yarın beraber tekrar bakalım!

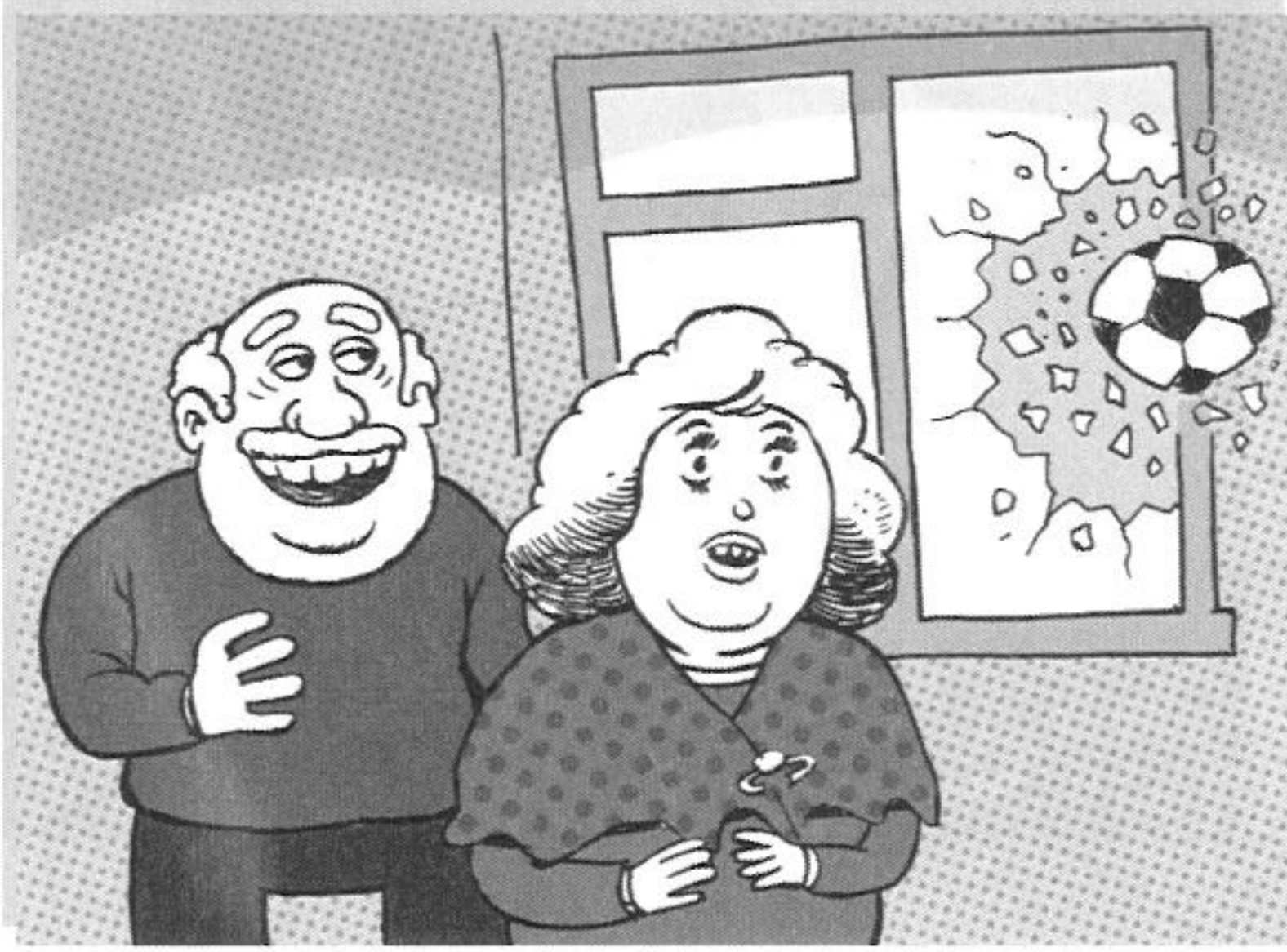
Ayla - Kira ödemek can sıkıcı bir şey; kiraya ödenen para sanki sokağa atılan para gibi.

Turan - Öyle deme! Sonuçta oturduğun için bedelini ödüyorsun. Ayrıca sonra kendi evimizi alırız canım.

Ayla - Nasıl alırız? Kazandığımız para ancak yaşamamız için

yeterli. Tabii buna yaşamak denirse!

Turan - Buna da şükür canım! Hiç değilse sokakta değiliz.

'Bak şu yaramazlara! Yine camı kırdılar! Kira artı cam parası!'

Ayla - Turan, dün ev sahibi Sahip Bey geldi! İki aydır kirayı ödememişiz!

Turan - Yahu Ayla, yaşlandım artık; unutuyorum! Bazen emekli maaşımı almayı bile unutuyorum. Yarın kirayı bankaya yatırırım güzelim.

Ayla - Ne güzeli Turan! Bende güzellik mi kaldı?

Turan - Hayatım, hayat arkadaşım! Sen dünyanın en güzel kadınısın! Ben senden güzelini görmedim.

* * *

Her insanın yuvası, yani evi en huzurlu olduğu yerdir. İster çok küçük, konforsuz olsun; ister çok büyük saray gibi olsun! Gerek mutluluk zamanlarında eşlerini dostlarını evlerine davet edip hoşça vakit geçirmek, gerekse sıkıcı ve sorunlu bir gün sonrasında evinde yalnız kalıp başını dinlemek ihtiyaçtır. Evi olmayan insan ikisini de yapamaz. Evsiz insanları düşünüp kendinizi onların yerine koyarsanız, kendinizi böyle bir durumda varsayarsanız; ne düşünür, ne hissedersiniz? Ne yapabileceğinizi bir düşünün! Böyle bir durumda ne yaparsınız?

Dünyadaki bütün ülkelerde kolayca ev sahibi veya birçok evin sahibi olan insanlar ve zorlukla bir ev sahibi olan insanlar ve hiç ümidi olmayan insanlar vardır. Ev sahibi olmanın en kolay yolu gecekonduyu yapıp yerleşmektir. Yani devletin arazisine bir ev yaparsın ve oturursun! Hükümetler sana dokunmaz, çünkü bir aileyi sokağa atmanın daha büyük sorunları beraberinde getireceğini bilir, bazı hükümetler oy kaybetmemek için onlara müdahale etmemiştir.

Şimdi dünya o kadar küçüldü ki; artık gecekonduya izin verilmeyecek sanırım. Bunun yerine yeni yollar bulundu ve uygulanıp uygulanmaması üzerine düşünülüyor. Mortgage uygulamasına başlanacak. Mortgage ne demektir? Sizin ülkenizde

böyle bir uygulama var mı? Ülkenizde insanlar nasıl ev sahibi oluyorlar? Eviniz var mı ve nasıl ev sahibi oldunuz? Yoksa neden ev sahibi olamadınız?

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- Ayla kira için ödenen para hakkında ne düşünüyor?

2- Evinde kalıp kafanı dinlemek ne zaman ihtiyaçtır?

3- Ev sahibi olmanın en kolay yolu nedir?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

4- Ayla ve Turan gençken hayal ettikleri eve kavuştular. ()

5- Onların kazandıkları para her şey için yeterli. ()

6- Her insanın yuvası huzurlu olduğu yerdir. ()

7- Dünyada kolayca ev sahibi olan insanlar vardır. ()

8- Gecekondu devletin arazisine yapılır. ()

9- Bir aileyi sokağa atmak hükümet için sorun getirir. ()

10- Yazar artık gecekonduya izin verilmeyeceğini düşünüyor. ()

Bir köyde baba ve oğul konuşur:

Oğul - Baba, buğdayı toplayıp sattık, bu saplara ne yapacağız?

Baba - Onları saman yapıp samanlığa koyacağız.

Sonra buğday saplara saman olur ve samanlığa taşınmaya başlanır. Yarısı taşındıktan sonra:

Oğul - Baba, bu kadar yetmez mi? Bu kadar samanı ne yapacağız?

Baba - Oğlum, sakla samanı, gelir zamanı!

Derken yaz biter, kış gelir. Onların hayvanları dışarı çıkmaz, çünkü her yerde kar vardır. Hayvanlara saman vermeye başlarlar. Kış çok uzun sürer. Bir ay, iki ay, üç ay... Bir gün sabah erkenden komşulardan biri kapıyı ça-

lar. Baba kapıyı açar:

Baba - İyi sabahlar, komşu!

Komşu - Komşu, benim samanı bitti, üç gündür hayvanlar aç, senin fazla samanın var mı?

Baba - Var, komşu. Niçin daha önce söylemedin? Hayvanlara yazık değil mi?

Komşu - Utandım komşu. Sen yaz biterken buğday, arpasaplarını saman yaptın. O zaman sana çok gülüyordum. Çalışkan, ama aptal." diyordum. Kış her zaman üç ay sürer, ama bu yıl beş ay sürdü. Saman bitti. İki gün hayvanlara evin ekmeğini suda kepekli unla karıştırıp verdim. O da bitti. Ama biz de yemeliyiz. Çok zor durumda kaldım, sen doğruyu yaptın. Bunun için senden utandım. Gelip saman isteyemedim. Gülenbey'in oğlu bir süredir onları dinliyormuş.

Komşu - Çok teşekkür ederim, komşu.

Gülenbey - Bir saat sonra gel, sana saman vereyim, olur mu?

Komşu - Sağol komşu!

* * *

Bir saat sonra komşu gelmiş, baba ona yeterli samanı vermiş. Komşu teşekkür edip gitmiş. İki saat sonra başka bir komşu gelmiş. Aynı sorunu varmış. Samanı bitmiş, baba ona da saman

vermiş. Sonra diğer komşu, sonra bir tane daha komşu. Derken samanlıktaki saman çok azalmış. Oğlu rahatsız olmuş.

* * *

Oğlu - Baba, yeter yaa.. bizim hayvanlara saman kalmayacak.

Baba - Yaa.. oğlum! Sen bana ne diyordun? “Baba ne yapacağız bu kadar samanı?” diye soruyordun. Oğlum, işte; sakladık samanı, geldi zamanı.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- Komşusu, çocuğun babasından niçin ödünç saman ister?

2- Komşusu, çocuğun babası yazın çalışırken onun hakkında ne düşünüyor?

3- Oğlu ne zaman komşuların isteklerinden rahatsız olmuş?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

4-Babası oğluna buğday saplarını saman yapacaklarını söylemiş. ()

5- Hayvanlar kışın dışarı çıkamamış. ()

6- Çocuğun babasına gülen komşu ondan ödünç saman istemiş.()

7- Çocuğun saman isteyenlere kızıp alay etmiş. ()

8- Oğlu bütün samanı komşulara vermek istemiş. ()

Dedemin biz çocukken bize; bana ve kuzenlerime anlattığı bir masalı hatırladım. Şimdi size o masalı anlatayım:

Çok eskiden akıllı ve kurnaz bir köylü varmış. Bir gün bu köylü tarlasını sürmüş ve hava kararınca eve dönmek istemiş. Bu sırada tarlanın ortasında bir kömür yığını yanıyormuş. Şaşırarak oraya gitmiş. Ateşin üstünde küçük, siyah bir şeytan oturuyormuş.

Köylü “Galiba bir hazinenin üzerinde oturuyorsun.” demiş.

Şeytan “Evet.” demiş. “Dünyanın en pahalı hazinesinin üzerinde oturuyorum.” demiş.

Köylü “Ama bu hazine benim. Çünkü bu tarla benim.” demiş.

Şeytan “İki yıl tarladan çıkan ürünlerin yarısını bana verirsen, bu hazine senin olur. Bende çok para var, amaaa.. dünyanın meyvelerinden benim de olsun istiyorum.” demiş.

Köylü pazarlığı kabul etmiş. “Toprağın üstündekiler senin, altındakiler de benim olsun!” demiş. Şeytan da “Tamam!” demiş.

Köylü tarlaya havuç ekmiş. Hasat zamanı şeytan gelmiş, payını almak için. Fakat yapraklardan başka bir şey yokmuş. Köylüye keyifle havuçlarını topraktan çıkarmış.

Şeytan “Bu defa sen kazandın. Gelecek defa toprağın altındakiler benim, üstündekiler senin!” demiş. Köylü “Tamam.” diyerek gülmüş. Çünkü köylü bu defa toprağa buğday ekmiş. Şeytan yine gelmiş ve sinirlenip “Bu köylü çok akıllı bir insan.” diye düşünmüş.

A) LÜTFEN CEVAP VERİNİZ.

1- Köylü ne zaman eve dönmek istemiş?

2- Köylü onu ilk gördüğünde ona ne demiş?

B) DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

3- Tarla şeytanla köylününmüş. ()

4- Şeytan çok fakirmiş. ()

5- Birinci pazarlıkta şeytan, ama ikinci pazarlıkta köylü
kârlı çıkmış. ()

6- Şeytan köylüyü çok sevmiş. ()

SÖZLÜK

A

AB (Avrupa Birliği): ЕС (Европейский Союз)

ABD(Amerika Birleşik Devletleri): США

abartmak: преувеличивать

abone : абонент

acele etmek: торопиться

acı: боль, горе

açılmak: выходить в открытое море

adet: штука

adım atmak: делать шаг

ağırlık: (в прям.и перен.смысле)вес, тяжесть

ağırlık çökmek: (перен.) навалиться (о тяжести),

клонить в сон

ağzı kulaklarına varmak: от счастья улыбаться до ушей

akarsu yatağı: водный канал

akciğer: лёгкие (анатом.орган)

akıl hocalığı: наставничество

akıl sormak: просить совета, консультироваться

akın akın: толпами

aklına-bir fikir-gelmek: прийти на ум

akraba: родственник(и)
akran: ровесник
aktarmak: передавать, переправлять
alâka: связь
alaусі: ироничный
âlem adam: интересный, смешной человек
alet: орудие, инструмент
alışkanlık: привычка
alışkın olmamak: не быть привычным
alışmak: привыкать
âlim: эрудит
Allah korusun: Боже упаси! Пусть хранит Аллах!
altına hücum: золотая лихорадка
amacıyla: с целью
amcaoğlu: двоюродный брат (сын брата отца)
amma: но, однако
ampul: лампочка
analiz: анализ
anavatan: родина, отечество, отчизна
anıt mezar: мавзолей
anlam çıkarmak: осмысливать
anlaşılmak: быть понятым

anlaşmak: договориться
araç: орудие, транспортное средство
arazi: земельный участок
aritmak: очищать
arkadaşlığı kesmek: прекратить дружбу
arkeoloji: археология
arpa: ячмень
aslanım: ты настоящий друг! (букв. «ты мой лев!»)
astronomi: астрономия
Avrupa yakası: европейская часть
ayak basmak: вступить в чью-либо землю
ayin: религиозный ритуал, церемония
ayrı: отдельный, отдельно, раздельный
ayrılmak: уходить, уезжать
az kalsın: чуть не
azaltmak: уменьшать
B
bacak bacak üstüne atmak: положить ногу на ногу
bağımlı: зависимый
bağımlılık: зависимость
bağırmaq: кричать
bağlantı: связь, контакт

bahane: повод, причина
bankaya yatırmak: положить деньги на банковский счёт
basmak: печатать
başını dinlemek: жить в спокойствии
batıl: беспричинный, беспочвенный
batıl inanç: примета
bayağı (oldukça): вполне (достаточно)
bedava: бесплатно
bedel : плата, стоимость
belâ: горе, беда
bereket: изобилие
beslenme: питание
beyin: мозг
bez: тряпка
bezelye: зелёный горошек
bıktırmak: надоест, наскучить
bile: даже
bilgin: знаток
bilim adamı: учёный
bilim: наука
bilinçlendirmek: осведомлять
bilşim: информатика

billur: хрустально чистый
birader: брат
birilmek: накапливать
birileri : кое-кто, некоторые люди
bitkisel yağ: растительное масло
boğulmak: тонуть
boğuşmak: биться, бороться
boru: труба
boşa gitmek: уйти впустую
boy: клан, род
boyun: шея
böcek: насекомое, букашка
bölük: [военн.] рота
buğday : пшеница
buhar: пар
buluş: научное открытие
burun : нос / кончик, острие / мыс
büyü yarmak: привораживать
büyücü: колдун, колдунья, знахарь, ведьма
büyük ihtimalle: вероятнее всего
büyüklik taslamak: важничать

C

cadı: ведьма

cadı avı: охота на ведьм

can kulağıyla dinlemek: прислушиваться к каждому слову

cennet: рай

ceza: наказание, штраф

ciddi: серьёзный

cilalamak: полировать

cilt: том / кожа

cimri: жадный

cinayet işlemek: совершить убийство

cip: джип

Ç

çaba: попытка

çağdaş: современный

çağırmaç: звать

çalıştırıcı : инструктор, тренер

çan: колокол

çayır: луг

çevirmek (geceyi gündüze): превращать (ночь в день)

çıkış: выход

çılgın: безрассудный, спятивший

çırak: подмастерье

çırpınmak: отчаянно извиваться, изворачиваться

çiftçi: фермер

çiğneme: жевание

çoğu: многие(из)

çöl: пустыня

çözüm bulmak: найти выход

çubuk : трубочка

D

dağıtım: распространение, распределение

dağıtmak: распространять

daima: постоянно

dalga geçmek: (*перен.*) издеваться (над)

dalga: волна

danışmak: консультироваться

daraltmak: сужать, установить предел

dava: судебное дело

davranış: отношение, поведение, манеры

davranmak: вести себя

dayak yemek: быть побитым

dayalı: основанный
dayı: дядя (брат матери)
defnetmek: похоронить
değer: ценность
değerlendirmek: оценивать, комментировать
değerli: ценный
deli: сумасшедший
demir almak: сниматься с якоря
depolamak: хранить в запасе, на складе
deprem: землетрясение
dere: река
derinlik: глубина
derken: и как раз в это время
ders vermek: давать уроки
dert: беда, горе, забота
destan: эпос
destansı: эпический, героический
devam etmek: продолжать
dışında: кроме, исключая
dikkate almak: принимать во внимание
dilemek: желать
dilim: ломтик, доля

dilinden kurtulamamak: не смочь избавиться от злых языков
dimdik: прямой, негнувшийся
din: религия
dinî: религиозный
diş macunu: зубная паста
diyabet: диабет
diz: колено
doğa: природа
doğrultu: предписание, направление
doğurmak: (*перен.*) творить, созидать
doku: ткань (*анат.*)
dokunmamak: не затрагивать, не трогать
doldurmak: заполнять
doymuş yağ: насыщенные жиры
dozunu kaçırmak: (*перен.*) превысить дозу
döküntü (araba): рухлядь (о машине)
dönem: период, эра
döşek: постель
dövüş: бой, драка
duru: чистый, прозрачный
durum: ситуация

duygusal tepki: эмоциональная реакция
düğün: свадьба
düşündürücü: дающий повод для размышлений
düzenlemek: организовать, проводить
düzgün: ровный, гладкий / приличный, пристойный

E

ebeveyn: родители
edebiyat: литература
eğilmek: наклоняться, склоняться
eklemek: добавить
ekmek: засеять
el sallamak: махать рукой
elbise: платье, одежда
elçi: посол
elde etmek: добиваться, достигать
eleman: штат, персонал, кадр
elini uzatmak: протягивать руку (помощи)
emretmek: приказывать
enerji kaybı: потеря энергии
enerji kaynağı: источник энергии
eser: произведение искусства

eski eser: произведение античного искусства
eş-dost: круг друзей и знакомых
eşleştirmek: подобрать пару (соответствие)
etek: юбка, подол, край
etken: фактор
etkilemek: влиять
ezberlemek: учить наизусть
ezmek (arabayla): переехать (на машине) (букв. «раздавить»)

F

fark etmek: заметить
fayda: польза
fayton: фаэтон
felâket: катастрофа, несчастье, бедствие
felsefe: философия
fener: фонарь
feshetmek: аннулировать, упразднить
fetih (feth-e): покорение, победа, завоевание
fikra: анекдот
firsat bulmak: получить возможность
fırtına: шторм
figür : облик, форма

filozof: философ

firma: предприятие, фирма

fizik: физика

formalite: формальность

formda: в форме

G

gece yarısı: полночь

gecekondu: хибарка, лачуга

geçenlerde: недавно

gelecek: будущее

gelenek: обычай, традиция

geleneksel: традиционный

gelin: невеста

gelişme: развитие, продвижение, улучшение

gelişmeler: события

geometri: геометрия

gereğinden fazla: сверх необходимого

gereksiz: ненужный

geri durmamak: не воздерживаться

geri zekâli: умственно отсталый

gevşek: ненатянутый, расхлябанный

gezi: путешествие, прогулка, экскурсия

gezip tozmak: шляться без дела, прожигать жизнь

gezmek: гулять, прогуливаться / просматривать (сайты)

gıda: пища, еда

göğüs: грудь

gölge: тень

gönlü razı olma(ma)k: (не) делать добровольно

gönül almak: загладить вину

görevlendirmek: давать поручение

görevli: сотрудник, работник

görüş: мнение

gösterişsiz: простой, невычурный

gözbebeği: зрачок, (*перен.*) ненаглядный

gramofon: граммофон

gurur duymak: гордиться

güç: сила

gümrük: таможня

günlük işler: повседневные дела

güreş : борьба

güvenlik: безопасность

H

haberi olmak: быть в курсе

hafıza: память

hakan: хан

hakim(olmak): господствовать, властвовать

hakını aramak: стоять за свои права

hala: тётя (сестра отца)

hâlâ: ещё, до сих пор

halihazırda: уже, теперь, ныне

halk: народ

hanım: женщина, жена

hareket etmek: вести себя /отправляться, стартовать

hasat: урожай, жатва

haşere: насекомое

hat : линия

hatırlamak: помнить / вспоминать

hatta: даже

kararmak(hava) : темнеть

hayal kurmak: мечтать

hayat sürmek: продолжать жить

hayatta (asla): ни за что (никогда), ни в коем случае

haydi hayırlısı: надейся (надейтесь) на лучшее (= с Богом!)

hayır duası: молитва благословения

haz almak: получать удовольствие, наслаждаться

hazine: казначейство, сокровищница, клад

herimiz: все мы

her ne kadar: сколько бы ни, как бы ни

herhalde: наверно

heyecan: волнение

heyecanlandırmak: возбуждать, волновать

hızla: со скоростью, быстро

hiç değilse: хотя бы

hizmetkâr: прислуга, служащий

horlamak: храпеть

hor görmek: унижать, не считать человеком

hoşgörü: терпимость, доброжелательность

hurda araba: рухлядь (машина)

huy: привычка

huzurlu: спокойный, умиротворённый

hücum: атака

hükümet: правительство

hüner: сноровка, ловкость, мастерство

I

ısırmak: кусать

ısrar: настойчивость

İ

icat etmek: сделать открытие

idam cezası: смертная казнь

idrar: моча

iflas etmek: стать банкротом

ihlâl etmek: нарушать, попирать

ihtimal: возможность

ihtiyaç: необходимость

ikna etmek: уговорить

ileri sürmek: продвигать, выдвигать

ileri: вперёд

ilerleme: прогресс, продвижение

ilgi çekmek: привлекать внимание

ilgi göstermek: проявлять внимание

ilgili: заинтересованный, связанный, относящийся к делу

ilkel: первобытный, примитивный

illâ ki: любой ценой, во что бы то ни стало

iltihap: инфекция, воспаление

imdat: помощь, спасение

inanç: вера

incelemek: рассматривать, детально изучать

inci: жемчуг

incir: инжир

indirmek: снимать / снизить

inşa etmek: строить

israf: трата

istek: желание, просьба

işkence: пытка

iştah: аппетит

işveren: работодатель

iyileşmek: поправляться, выздоравливать

izin vermek: разрешать

K

kaba: грубый

kabul etmek: принимать, согласиться

kaderine razı olmak: подчиниться судьбе

kadı: судья (времен Османской империи до 1839г.)

kafasına takmak: вбить себе в голову

kafayı takmak: быть одержимым чем-то

kâhin: предсказатель
kahkaha: смех, хохот
kahraman: герой
kahvehane: кофейня
kale: крепость
kalp kırmak: разбить сердце, оскорбить
kan: кровь
karak: крышка / обложка
kaptan köşkü: рулевая рубка
karantina: карантин
karar almak: решить
karar: решение
karşı gelmek: выступить против
karşılaşma: встреча лицом к лицу, игра, матч
karşılaşmak: встретиться
karşısına çıkmak : неожиданно появиться перед
kasabalı: житель посёлка городского типа
katılmak: согласиться (с)
katlanmak: терпеть, выдерживать
katmak: добавить
kavuşmak: достигать
kağıt uarmak: записывать, регистрировать

kazandırmak: приносить выгоду
kazıklamak: (*перен.*) мошенничать, назначать завышенную цену
kehanet: пророчество, предсказание
kemik: кость
kenar (bahçe kenarı): край(сада)
kepekli: пшеничный с отрубями
kerametli: чудодейственный, обильный
kesinlikle: абсолютно
keşfetmek: сделать открытие, достижение
keşif : открытие, достижение
keşifte bulunmak: совершить открытие
keyif: настроение
kırıcı: грубый, резкий
kırıntı: крошки
kısa sürede: за короткий срок
kıskanmak: завидовать / ревновать
kıta: континент
kızıl (hastalık): скорлатина
kızilderili: краснокожий
kilitlemek: запирает на ключ
kimya: химия

kimyasal madde: химическое вещество
kişilik: личность, характер
kitap haline getirmek: составить, образовать книгу
kolayca: с лёгкостью
kolye: ожерелье
komut: команда, приказ
komutan: командир
konfor: комфорт
kontratak: контратака
konuk: гость
konum: положение, статус
koruz: струнный народный музыкальный инструмент
средневековья
korumak: защищать, охранять / сохранять
koşmak: бежать
kömür: уголь
kral: король
krallık: королевство
kulaç atmak: плыть брассом
kulak asmamak: не прислушиваться к мнению, игнорировать
kum: песок
kumru: голубь

kural: правило
kurnaz: хитрый
kurtarmak: спасать
kurum: ассоциация, объединение
kurutmak: сушить
kutlama: поздравление
kutsal: священный
küçük düşürücü: унижительный
kültür: культура
külüstür: рухлядь
kürk: мех / шуба

L

libero: либеро (футбольный термин, обозначающий
свободного защитника)
lokma: (лакомый) кусочек (еды) / название
традиционного сладкого блюда

M

maddî durum: материальное положение
maden: рудник, залежь
mahkeme: суд
mahkemeye başvurmak: подавать в суд

mamûl: продукция
mantık: логика
mantıklı: логичный
mantıksız: нелогичный
masal: сказка
matbaa: типография
matematik: математика
mecburi: вынужденно
medeniyet: цивилизация
medrese: медресе (мусульманские школы)
mehter: военный музыкальный оркестр (времен Османской империи)
men etmek: запрещать
menfaat: корыстный интерес
merak: любопытство
miktar: количество
mikrop: микроб
minder: мат
minnet: благодарность
mola vermek : сделать перерыв, передохнуть
montaj yapmak: делать сборку
mucit: изобретатель

mutlaka: обязательно
muzipçe: шутливо
müdahale: вмешательство
mühendis: инженер
müsabaka: состязание, соревнование
müşteri: клиент
müthiş: необычайный

N

nasihat etmek: давать наставления
nesil: поколение
neşe katmak: превносить радость
nüfus: население
nükte: шутливое слово
nüsha: экземпляр

O

omuz omuza: плечом к плечу
ot: трава
oy: (избирательный) голос
oyun oynamak: играть
ozan: поэт, бард

Ö

ödeme yapmak: платить

ödül: приз

öğüt: наставление, поучение

öğütlemek: наставлять, поучать

ölçülü: умеренно, трезво, выдержанно

ölüm: смерть

ömür: жизнь

önem vermek: придавать значение

önlemek: предотвращать

örneğin: например

öyleyse: в таком случае

özel: особый / частный / специальный

özellik: особенность

özellikle: особенно

özendirmek: искушать, соблазнять

özet: обобщение

özgü: присущий, специфический

özlem gidermek: утолить тоску

P

para saçmak: швырять деньгами

parçacık: частичка

parlak fikir: блестящая идея

pay (ını almak): получить сполна

pazar eki: воскресное приложение (к газете)

pazarlık: торг

pergel: циркуль

peşine düşmek: пуститься вслед

pınar: родник

piskopos: епископ

pişkin pişkin: исподтишка, втихушку

R

raf: полка

rahatlamak: успокоиться, расслабиться

rahip: монах

rakip: конкурент

reddetmek: отвергать, отказать

refah: процветание

resmî: официальный

roka: вид садовой зелени (обычно подаётся к рыбным блюдам)

S

saçmak: расточать, разбрасывать, швырять
sade: простой, невычурный
sahip olmak: иметь, владеть
saklamak: прятать
salgın: эпидемия
sallamak (перен.): пренебрегать
saman: сено
samanlık: сеновал
sandal: лодка
sandık: избирательная урна / сундук
sanmak: считать, полагать
sap: стебель / ручка (сумки и т.д.)
saray: дворец
sarf etmek: тратить / расходовать
sarmak: заворачивать / обматывать
savunma: защита
saygı: уважение
saygısız: невоспитанный, грубый
sayı: номер
saz: струнный народный музыкальный инструмент

seçilmek: быть выбранным
seçim: выборы
senato: сенат
sentez: синтез
sergilemek: выставить на показ, показывать
sert (insan): строгий (человек)
sert: твёрдый
sıcacık: уютный, располагающий
sıkı (takip etmek): близко (следовать), быть последователем
sınırsız: неограниченный
sirt: спина
sıvı: жидкость
simgelemek: символизировать
sinir hastası: нервнобольной
siyanür: цианид
solgun: бледный
sonunda: наконец
sorun: проблема
sömürge: колония
söndürmek: тушить, гасить
sözleşme: договор, контракт
stajyer: практикант

suç: вина

suçlu: виновный

sülâle: род

süresince: в течение

sürünmek: ползать, пресмыкаться

süslemek: украшать

sütun: колонна

Ş

şahsiyet: личность

şaka: шутка

şart: условие

şeklinde: в виде, в форме (чего)

şikâyet etmek: жаловаться

şikâyet: жалоба

şikâyetçi: истец

şu veya bu şekilde: в том или ином виде

T

taç: корона

tahmin etmek: предполагать, догадываться

takadi kalmamak: быть измученным

takı: драгоценности

takip etmek: следить / следовать

talep etmek: требовать

tam olarak: в точности

tam yağlı süt: цельное молоко

tamamlamak: доделывать, заканчивать

tanrı: бог, всевышний

tanrıça: богиня

tapınak: храм

taraf: сторона

tarla sürmek: вспахивать, пахать, бороздить

tarla: поле

tartışmak: дискутировать, спорить

tarz: стиль

tas: чашка

tasarlamak: планировать

tasarruf: экономия

taşımacılık: транспортиция

taşıyıcı: перевозчик

tatil: отпуск / каникулы / выходные

tavsiye etmek: советовать

tavsiyede bulunmak: советовать, рекомендовать

tazminat: компенсация

tebessüm etmek: улыбаться
tecrübe kazanmak: зарабатывать опыт
tehdit etmek: угрожать
tehlike atlatmak: пережить опасность
telgraf: телеграмма
tembihlemek: предостерегать, предупреждать
temel: основной, главный
tepeden tırnağa: с головы до ног
tepsi: поднос
terzilik: портняжье дело
test çözmek: решать тесты
teşvik etmek: ободрять, поощрять
tıp: медицина
tıp alanı: область медицины
tırnak: ноготь
ticaret: торговля, коммерция
tiraj: тираж
tiryaki: заядлый
tohum: семя
toplamak: собирать
toplu taşıma aracı: средство общественного передвижения
torba: мешок

tören: церемония
tükenmek: иссякнуть, израсходоваться
tüketici: потребитель
tüketmek: потреблять, расходовать
tümsek: холмик
tütsü: ладан, благовоние
tütün: табак

U

uğramak: заходить, заезжать
uğraşmak: заниматься (род деятельности) / прицепиться (к кому?)
uğultu: гудение
uğurlu: приносящий удачу, удачливый
uğursuzluk: неудача, невезение
ulaşmak: добираться, достигать
ulaştırmak: транспортировать, переправлять, доставлять
un: мука
uyarlamak: адаптировать, приспособливать
uyarmak: предупреждать
uydurmak: придумывать, выдумывать
uygulama: реализация, применение, практика

uygulamak: претворять в жизнь, осуществлять

uzamak: удлиняться

uzanmak: прилечь

uzatmak: удлинять разговор / удлинять (что-либо) /

увеличить сроки (обучения)

uzay: космос

Ü

ücret: плата

ülke: страна

ünlü: известный

üretmek: производить

ürün: продукция, продукт

üstün: превосходящий, лучший

üzerinde çalışmak: работать над

V

vaad etmek: обещать, давать обязательство

vadi: долина

vallahi: клянусь!

varsayım: гипотеза

varsaymak: полагать

vefat etmek: скончаться

vitrin: витрина

vücut: тело

Y

yağlanmak: стать маслянистым, жирным, сальным

yaklaşmak: приближаться

yaklaşık: примерно

yalvarmak: умолять

yapay zekâ: искусственный интеллект

yapı: строение / конструкция

yaprak: лист

yaralı: раненый

yardımcı olmak: оказать помощь

yarışma: конкурс, состязание

yasaklamak: запрещать

yatırım yapmak: делать капиталовложения

yağınlaşmak: распространять

yaıılmak: распространяться

yaıımlamak: публиковать

yaumak: распространять / расстилать

yazık: жаль

yenilemek: обновлять

yerine getirmek: исполнять долг
yerine koymak: ставить на место / восстанавливать
yerleşmek: поселиться
yerli : местный
yetişkin: взрослый
yetenek: способность
yetkili: компетентный
yığın: куча
yılan: змея
yorgan: одеяло
yöntem: метод
yöre: регион
yutmak: глотать
yuva: (*прям. и перен.*) гнездо/ясли, детский сад
yüklemek: грузить
yükselmek : повышаться
yüzüne vurmak: упрекать, попрекать, бросать в лицо
yüzüstü: лицом вниз

Z

zaman geçirmek: проводить время
zamanla: со временем

zarar görmek: пострадать, получить вред
zarar vermek: повредить, нанести вред
zarar: вред
zararlı hale gelmek: стать вредным
zehirli: ядовитый
zekâ: интеллект, ум, смыслённость
zemin: фундамент, основание
zevk: удовольствие
zincir: цепь
ziyafet: празднество, пир
zor durumda kalmak: оказаться в трудном положении
zorluk çekmek: иметь трудности
zorluk: трудность

CEVAPLAR

[1] KİM KİMİN NE YAPMASINI İSTER?

- 1- Ailemiz biz henüz çocukken sağlığınıza dikkat etmemizi ister.
2- Çünkü Can'a göre vaatlerinin hepsini yapamazlar. 3- Çünkü komşusu sadece bir şey almayı seviyormuş, başkalarına bir şey vermekten hiç hoşlanmıyormuş. 4- Doktora göre yeni diş macunu çok daha iyiymiş, dişleri daha iyi koruyormuş. 5- Yanlış
6- Doğru 7- Yanlış 8- Yanlış 9- Doğru

[2] KİM HAKKINDA NE DÜŞÜNÜRÜZ?

- 1- Çünkü ona göre, Handan çok yavaşmış ve adam onu beklemek istememiş. 2- Erkan'a göre iki çeşit yalan varmış: Yalan ve beyaz yalan. 3- Dedikodu yapanları dinlemeyip başka şeylerle ilgileniyor, mümkünse oradan ayrılıyor. 4- Şaka ve eğlenmek amacıyla. 5- Yanlış 6- Doğru 7- Doğru 8- Yanlış 9- Yanlış

[3] MÜŞTERİ KAÇIRAN SATICI

- 1- Beğendiği ayakkabıyı almadı. 2- Ayakkabıyı satan mağazadaki satıcı kötüydü. 3- Elemanı ile ilgilenmeyenler iflas eder. 4- Müşterisine böyle davranmayan bir mağazadan almayı düşünüyor. 5- Satıcıların kızdırdığı müşteriler. 6- Yanlış 7- Yanlış 8- Yanlış

[4] DOLMUŞ

- 1) Çünkü toplu taşıma araçları yoktu. 2) Adalar'da nostaljiyi yaşatmak için. 3) Çünkü kalabalık olur ve inip binmek zordur. 4) Aynı yöne giden bir müşteri daha bulup ücreti paylaştırmayı düşünmüş. 5) Yanlış 6) Yanlış 7) Yanlış

[5] PLANLAMA VE HAZIRLIK

- 1- Planlarımızı gerçekleştirmek için hazırlıklar yaparız. 2- Yazar üniversite sınavına gireceği yıl. 3- Yazarın lisesinin düzenlediği kurslar sayesinde. 4- Onlar üniversiteye gitmek istemedikleri için derslere önem vermiyorlardı, bunun için. 5- Çeşitli tavsiyelerde bulunuyorlardı. Bu sınav döneminde planlı olmalarını tavsiye ediyorlardı. 6- Yanlış 7- Doğru 8- Doğru

[6] ESKİ ARKADAŞLAR

- 1- Arkadaşını kalacağı otele götürdü. 2- Ona göre uçak yolculuğu yapan insanlar genellikle yorgun olur. 3- Dolmabahçe Sarayı'na gidemediler. 4- Toplantı bittiği zaman yollar açılacaktı. 5- Onun için bu iki gün en uygun günlermiş. Bu küçük tatilden sonra ülkesine dönüp üniversitede gireceği için daha sonra gelmek istemedi. 6- Yanlış 7- Doğru 8- Yanlış 9- Yanlış

[7] SERVİS FİRMALARI

- 1- Servis elemanı çizdi. 2- Müdürüyle veya patronuyla görüşmesini ve yeni dolap kapısı göndermelerini istedi. 3- Servis vermemek için bahaneler buluyorlar. 4- Çok daha büyük işlerle ilgilendiklerinden böyle sorunlardan haberleri olmuyor. 5- Tüketiciler haklarını aramadığı için oluyor. 6- Doğru 7- Yanlış 8- Doğru 9- Yanlış

[8] KIRKPINAR GÜREŞ FESTİVALİ

- 1- Ebeveynleriyle veya akranlarıyla güreşmeye başlar. 2- Gerçekten kullanıldığında rakibe zarar verilir, hatta sonuç ölüm olabilir. 3- Minder sporcular düştüklerinde veya yere çarptıklarında zarar görmemeleri için özel olarak üretilmiştir. 4- Çünkü güreşçi rakibinin kolunu, bacağına, boynunu kolayca tutamaz, elinden kayar gider. 5- Roma'daki gladyatör müsabakalarına benziyor. 6- Doğru 7- Yanlış 8- Yanlış 9- Doğru

[9] ALTIN VE PARA

- 1- Yakın bir arkadaşının çocuğu olmuş, ona bir altın takması lazımmış. 2- Her kıtada, her ülkede veya şehirde sosyal kurallar farklıdır. 3- Altının ticaret aracı olarak kullanıldığı ülkeler zenginleşmiş, refaha kavuşmuş. 4- İskitler'in M.Ö. 1000 tarihlerinde yaptığı altın eşyalar. 5- Siyanür metal üretiminde kullanılan bir asittir. 6- Doğru 7- Doğru 8- Yanlış 9- Doğru 10- Doğru

[10] KIZ KULESİ

- 1- Güzel bir sarayda yaşıyordu, ama hiç çocuğu olmadığı için mutlu değildi. 2- Ülkesindeki bütün büyücülerini çağırıp yardım istedi ve büyücüler hep birlikte yaptılar. Bir süre sonra imparatorun bir kız çocuğu doğdu. 3- Kralın davet etmeyi unuttuğu büyücü kızdı. 4- Kral bebeğin birinci yaş gününü günlerce süren ziyafetlerle kutladı. 5- Krala kızının on sekiz yaşında öleceğini, onu bir yılanın ısırıp öldüreceğini söyledi. 6- Denizin ortasına bir saray yaptırıp kızını bu saraya gönderdi. 7- Yanlış 8- Doğru 9- Doğru

[11] SİĞARA

1- Sevdikleri için içerler. 2- Bazı bağımlılar sigara içmezse başının ağrıdığını, bazıları içmezse sinirli olduğunu ve bu yüzden çevresindeki insanlara kızıp onları kırdığını ve bu yüzden sigara içtiğini söyler. 3- Mayalar, Amerika kıtasının çeşitli bölgelerine yayılmış ve tütün de onlarla birlikte yayılmış. 4- Yerlilerin tütün içtikleri sazdan yapılan borunun adıdır. 5- Mezopotamya ve Mısır'daki medeniyetlerde. 6- Yanlış 7- Doğru 8- Yanlış 9- Doğru 10- Yanlış

[13] DEDE KORKUT

1- Dede Korkut'un yaşadığı tarih tam olarak bilinmiyor, ama 9. asır ile 11. asır arasındaki bir tarihte yaşadığı tahmin ediliyor. 2- Bazı önemli kararlar alacakları zaman ona danışmışlar. 3- Bazı gerçek hikayeler anlatarak, tarihten örnekler vererek halka nasihat etmiştir. 4- Dinleyenler başka kişilere anlatarak Dede Korkut'un hikayelerini bütün ülkeye yaymışlardır. 5- 15. yüzyılda Akkoyunlu Devleti zamanında toplanıp kitap haline getirilmiştir. 6- Yanlış 7- Yanlış 8- Doğru

[12] NASREDDİN HOCA

1- Eskişehir'in Sivrihisar ilçesinin Hortu Köyü'nde doğmuştur. 2- Davalara katılıp kadıların verdiği kararları takip ederek tecrübe kazanan stajyer kadılardır. 3- Yemeğinin buharının ücretini isteyen adama. 4- Hoca insanlara gerçekleri şakayla öğretir. 5- Doğru 6- Yanlış 7- Yanlış 8- Yanlış

[14] THOMAS ALVA EDİSON

1- Cennette ve bize (dünyaya) bakıyor. 2- Kağıda kayıt yapabilen bir telgraf icat etti ve ilk gramofonu yaptı. 3- Promete'ye benzetiyor, çünkü Promete'nin insanlara ateşi verdiği gibi Edison da ampülü icat ederek ışığı varmıştır. 4- Sadece bilime aşıktı, daima yeni bir şeyler bulmak için çalışıyordu. 5- Yanlış 6- Doğru 7- Yanlış 8- Yanlış

[15] İBN-İ SİNA

1- Zekası sayesinde öğrendiği her şeyi tam olarak detaylarıyla hatırlayan bir kişiymiş. 2- On sekiz yaşına kadar dönemindeki bütün bilimleri öğrenmiş, genç yaşında din, edebiyat, geometri, matematik fizik, mantık, felsefe bilimlerine sahip olmuş. 3- Tıp. 4- Hasta insanların nasıl iyileşeceğini, sağlıklı insanların sağlığını nasıl koruyacağını öğretir. 5- Kanın gıda taşıyıcı bir sıvı olduğunu, akciğerin küçük göğüs hareketleriyle çalıştığını, diyabette idrardaki şekerin varlığını ve kızıl hastalığını ilk o keşfetti. 6- Doğru 7- Doğru 8- Yanlış 9- Doğru

[16] DÖRT ARKADAŞ

1- Çiftçinin oğlu üniversite okumak için İstanbul'a taşındığında köpeği de yanına almış. 2- Leyla akraba ve arkadaşlarını ziyaret etmek için İstanbul'a gelmiş ve kediyi de yanında getirmiş. 3- Az kalsın onu bir araba eziyordu. 4- Çok trafik ve gürültü olmasına rağmen büyük şehir fena değil. 5- Çok insan onlara yiyecek bir şeyler veriyor, yada lokantaların çöplüklerinde kendilerine yiyecek bir şeyler bulabiliyorlar. 6- Yanlış 7- Yanlış 8- Doğru 9- Yanlış 10- Yanlış

[17] TEMİZ ENERJİ

1- Çünkü üç gündür çalıştığı için hiç enerjisi kalmadı. 2- Bu günlerde temiz enerjiye kafayı taktığı için. 3- Haber güneş enerjisiyle çalışan arabalar hakkında. 4- Yaşar Üniversitesi'nin yaptığı araç. (Yaşar Üniversitesi tarafından yapılan araç.) 5- O harika, tertemiz, enerji sorunu olmayan, barış içinde yaşayan insanların olduğu bir dünya senaryosu yazıyor. 6- Güneş, rüzgar, su ve benzeri doğal kaynaklardan elde edilen enerji, jeo termal enerji, dalga enerjisi ve hidrojen enerjisi. 7- Yanlış 8- Doğru

[18] GAZETE HABERLERİ

1) Roma zamanındaki ilk gazete senatonun kararlarını, siyasi gelişmeleri ve gladyatör müsabakalarının sonuçlarını halka duyurmak için çıkarılmış. 2) Basım teknolojisi gelişince ve dağıtım imkanları artınca. 3) Rakibi, Atagün'den çok daha tecrübeli olduğu için. 4) Artık orta alana hakim olduklarını, çift liberoyla kontratak tehlikesi yaşamayacaklarını söylüyorlar. 5) 2004 yılının kalan son dört ayında. 6) Karısının tehditlerinin devam ettiğini söylüyor ve karısının yirmi milyon lira tazminat ödemesini istiyor. 7) Doğru 8) Doğru 9) Yanlış

[19] BAZI TAVSİYELER

1- Korhan'ın geçen gün arkadaşlarıyla gittiği lokanta. 2- Yaşamak için mi yememiz, yemek için mi yaşamamız gerektiğini soruyor. 3- Alışmadığımız için. 4- Lokmalarımızın sayısını azaltmamızı, çiğneme süremizi uzatmamızı, lokmayı yutmak için acele etmememizi söylüyor. 5- Yanlış 6- Doğru 7- Yanlış 8- Doğru

[20] BAZI İNANIŞLAR VE DEYİŞLER

1- Çocuklarına, çocukları da kendi çocuklarına aktarmışlar. 2- Mum ışığında tırnak keserken birçok kişi parmağını kestiği için çocuklarını korumak amacıyla çocuklarını böyle bir şeye inandırmışlar. 3- Yemek yerken bacak bacak üstüne atılırsa, öne doğru eğilince mide biraz katlanır ve bu yüzden yenen yemekler mideye iyi yerleşmez ve mide rahatsız olur. 4- Yanlış 5- Doğru 6- Doğru 7- Doğru 8- Doğru 9- Yanlış

[21] FIKRA

1- Doğru 2- Yanlış 3- Yanlış 4- Yanlış

[22] YE KÜRKÜM, YE!

1- Merak edip bakmaya gitmiş. 2- Güzel kürkünü giyip gittiği zaman. 3- Çorbanın kendisine değil, giysisine ikram edildiğini düşündüğü için. 4- Yanlış

[23] KRAVATIN ÖNEMİ

1- Ümidini kaybetmek üzereyken. 2- Duyduğu ses. 3- "Ben kravatu ne yapayım? Bana su lazım, aptal adam!" deyince. 4- Yanlış 5- Yanlış 6- Doğru

[24] KAPTAN TEMEL

1- Hem eğlenip dinlenmek, hem de dünyadaki ekonomik durumu değerlendirecekleri toplantılar yapmak için. 2- Teknolojiye meraklı olduğu için. 3- Yanından geçtikleri adada. 4- Adamın onu çok sevdiğin, bunun için oradan her geçtiğinde çok mutlu olup selam verdiğini düşünüyor.

[25] DUYGUSAL ROBOT

1) Hem konuşabiliyor, hem de düşünebiliyormuş. 2) İnternette araştırıp bilgi topluyormuş. 3) Çünkü Erkorkmaz ona “Kötü bilgisayarsın” demiş ve Kompışko kızıp komutu yerine getirmemiş. 4) Çünkü ekonomistler onun kadar iyi ekonomik analiz yapamayacakmış. 5) Doğru 6) Yanlış 7) Doğru 8) Doğru

[26] EVİM EVİM GÜZEL EVİM

1) Kiraya ödenen paranın sokağa atılan para gibi olduğunu düşünüyor. 2) Sıkıcı ve sorunlu bir gün sonrasında. 3) Gecekondu yapıp yerleşmektir. 4) Yanlış 5) Yanlış 6) Doğru 7) Doğru 8) Doğru 9) Doğru 10) Doğru

[27] SAKLA SAMANI GELİR ZAMANI

1) Samanı bittiği için. (Hayvanları aç olduğu için.) 2) Onun çalışkan, ama aptal olduğunu düşünmüş. 3) Samanlıktaki saman azaldığı zaman. (Azaldığında. Azalınca.) 4) Doğru 5) Doğru 6) Doğru 7) Yanlış 8) Yanlış

[28] KÖYLÜ İLE ŞEYTAN

1) Hava kararınca. 2) Bir hazinenin üzerinde oturduğunu söylemiş. 3) Yanlış 4) Yanlış 5) Yanlış 6) Yanlış